

MATTA

1

İsa Mesih'in soy kaydı

(Luka 3:23-28)

¹ İbrahim'in ve Davud'un neslinden gelen İsa Mesih'in soy kaydı:
² İbrahim İshak'ın babasıydı. İshak Yakub'un babasıydı. Yakub, Yahuda ve kardeşlerinin babasıydı. ³ Yahuda Tamar'dan doğan Peres'le Zerah'ın babasıydı. Peres Hesron'un babasıydı. Hesron Ram'ın babasıydı. ⁴ Ram Amminadav'ın babasıydı. Amminadav Nahşon'un babasıydı. Nahşon Salmon'un babasıydı. ⁵ Salmon Rahav'dan doğan Boaz'ın babasıydı. Boaz Rut'tan doğan Oved'in babasıydı. Oved İşay'ın babasıydı. ⁶ İşay, Kral Davud'un babasıydı. Davud, Uriya'nın karısından doğan Süleyman'ın babasıydı. ⁷ Süleyman Rehavam'ın babasıydı. Rehavam Aviya'nın babasıydı. Aviya Asa'nın babasıydı. ⁸ Asa Yehoşafat'ın babasıydı. Yehoşafat Yoram'ın babasıydı. Yoram Uzziya'nın babasıydı. ⁹ Uzziya Yotam'ın babasıydı. Yotam Ahaz'ın babasıydı. Ahaz Hizkiya'nın babasıydı. ¹⁰ Hizkiya Manaşşe'nin babasıydı. Manaşşe Amon'un babasıydı. Amon Yoşiya'nın babasıydı. ¹¹ Yoşiya, Yekonya'nın ve kardeşlerinin babasıydı. Bunlar, Babil Sürgünü¹ zamanında doğdular. ¹² Yekonya, Babil Sürgünü'nden sonra doğan Şealtiel'in babasıydı. Şealtiel de Zerubbabil'in babasıydı. ¹³ Zerubbabil Avihud'un babasıydı. Avihud Elyakim'in babasıydı. Elyakim Azor'un babasıydı. ¹⁴ Azor Sadok'un babasıydı. Sadok Ahim'in babasıydı. Ahim Elihud'un babasıydı. ¹⁵ Elihud Elazar'ın babasıydı. Elazar Mattan'ın babasıydı. Mattan Yakub'un babasıydı. ¹⁶ Yakub Yusuf'un babasıydı. Yusuf Meryem'in kocasıydı. Meryem'den Mesih diye bilinen İsa dünyaya geldi.
¹⁷ Böylece İbrahim'den Davud'a kadar on dört nesil, Davud'dan İsrailoğullarının Babil'e sürülmesine kadar on dört nesil, Babil Sürgünü'nden Mesih'e kadar on dört nesil geçti.

İsa Mesih'in dünyaya gelişi

(Luka 2:1-7)

¹⁸ İsa Mesih'in dünyaya gelmesi şöyle oldu: Annesi Meryem, Yusuf'la nişanlıydı. Fakat evlenmelerinden önce Meryem'in Mukaddes Ruh vasıtasıyla hamile olduğu anlaşıldı. ¹⁹ Meryem'in nişanlısı Yusuf sâlih bir adamdı. Onu herkesin önünde utandırmak istemedi; nişanı sessizce bozmaya karar verdi.

²⁰ Böyle düşününce Rab'bin meleği Yusuf'a rüyada görüldü; ona şöyle dedi: "Davud oğlu Yusuf, Meryem'le evlenmekten çekinme. Onun

1 **1:11 Babil Sürgünü** Babil Kralı Nebukadnezar İ.Ö. 586'da Kudüs'ü yerle bir etti ve halkı Babil'e sürdü.

rahmindeki, Mukaddes Ruh'tandır. ²¹ Meryem bir oğul doğuracak, O'nun adını İsa² koyacaksın. Çünkü halkını günahlarından O kurtaracak."

²² Böylece Rab'bin Yeşaya Peygamber'in ağızıyla söylediği şu sözler yerine geldi: ²³ "Kız hamile kalacak ve bir oğul doğuracak. Çocuğa İmmanuel adını verecekler."³

İmmanuel, 'Allah bizimle' demektir.

²⁴ Yusuf uyanınca Rab'bin meleğinin dediğini yaptı. Meryem'le evlendi. ²⁵ Fakat çocuk doğuncaya kadar Meryem'e el sürmedi. Doğan çocuğa İsa adını verdi.

2

Müneccimlerin ziyareti

¹ İsa, Kral Hirodes'in zamanında Yahudiye bölgesindeki Beytlehem şehrinde doğdu. Doğumundan sonra doğulu müneccimler Kudüs'e geldi.

² Bunlar halka şunu sordu: "Yahudilerin kralı olarak dünyaya gelen çocuk nerede? O'nun doğduğunu gösteren yıldızı gördük, O'na secde etmeye geldik."

³ Kral Hirodes bunu duydu, bütün Kudüs halkıyla birlikte telaşa kapıldı. ⁴ Bütün başrahipleri ve din âlimlerini bir araya topladı. Onlara Mesih'in nerede doğacağını sordu. ⁵ Onlar şöyle cevap verdiler: "Yahudiye'deki Beytlehem şehrinde. Çünkü Allah eski peygamberlerden biri vasıtasıyla şöyle dedi:

⁶ 'Sen, ey Yahuda'daki Beytlehem,
Yahuda beylikleri arasında hiç de önemsiz değilsin.
Çünkü halkım İsrailoğullarını
güdecek önder senden çıkacak.'"⁴

⁷ Hirodes müneccimleri çağırarak onlarla gizlice görüştü. Yıldızı kesin olarak ilk ne zaman gördüklerini sordu. ⁸ Sonra müneccimlere şöyle dedi: "Gidin, çocukla ilgili her şeyi araştırın. O'nu bulduğunuzda haber verin. Ben de geleyim, O'nun önünde secde edeyim." Sonra onları Beytlehem'e gönderdi.

⁹ Müneccimler kralın emrine uyarak gittiler. Daha önce gördükleri yıldız onlara yol gösterdi. Çocuğun bulunduğu yerin üzerine gelince durdu. ¹⁰ Yıldızın durduğunu görünce büyük sevinç duydular.

¹¹ Eve girdiler, çocukla annesi Meryem'i gördüler. O'nun önünde yere kapanarak secde ettiler. Hazine sandıklarını açtılar, O'na hediyeler sundular. Bu hediyeler altın, günnük ve mürdü. ¹² Sonra Allah onları Hirodes'e dönmeleri için rüyada uyardı. Bu sebeple ülkelerine başka yoldan döndüler.

2 **1:21 İsa** "Rab Kurtarır" anlamına gelir.

3 **1:23** Yeşaya 7:14

4 **2:6** 2.Samuel 5:2; 1.Tarihler 11:2; Mika 5:2

İsa ve ailesi Mısır'a kaçıyor

¹³ Müneccimler gittikten sonra Rab'bin meleği rüyada Yusuf'a göründü. Ona şöyle dedi: "Kalk! Çocuğu ve annesini al, Mısır'a kaç. Hirodes çocuğu öldürmek istiyor. Yakında O'nu aratmaya başlayacak. Ben haber verene kadar Mısır'da kalın" dedi.

¹⁴ Bunun üzerine Yusuf o gece çocukla annesini yanına aldı, Mısır'a doğru yola koyuldu. ¹⁵ Hirodes ölene kadar Mısır'da kaldılar. Böylece Rab'bin eski peygamberin ağzından söylediği şu söz yerine geldi: "Oğlumu Mısır'dan dönmeye çağırdım."⁵

¹⁶ Hirodes müneccimlerin kendisini aldattığını anlayınca öfkeden deliye döndü. Müneccimlerden çocuğun doğduğu zamanı öğrenmişti. Buna dayanarak Beytlehem ve yöresinde dünyaya gelen iki yaş ve altındaki bütün erkek çocukların öldürülmesini emretti. ¹⁷ Böylece Allah'ın Yeremya Peygamber'in ağzından söylediği söz yerine geldi:

¹⁸ "Rama'da ağlama sesi ve korkunç feryatlar duyuldu,
Çocukları için feryat eden Rahel'i kimse teselli edemiyor;
Çünkü onlar artık yok."⁶

İsa ve Ailesi Mısır'dan dönüyor

¹⁹ Yusuf'la ailesi Mısır'dayken Hirodes öldü. Rab'bin meleği rüyasında Yusuf'a göründü, ²⁰ şöyle dedi: "Çocuğu ve annesini al, İsrail'e geri dön. Çocuğun can düşmanları öldü."

²¹ Böylece Yusuf hazırlandı, çocukla annesini alarak İsrail'e geri döndü. ²² Fakat Hirodes'in yerine oğlu Arhelas'ın Yahudiye kralı olduğunu öğrenince oraya gitmekten korktu. Allah, rüyasında onu uyarınca Celile bölgesine gitti. ²³ Orada Nasıra şehrine yerleşti. Böylece Allah'ın eski peygamberlerin ağzından söylediği şu söz yerine geldi: "O'na Nasıralı denecektir."

3

Yahya İsa'nın yolunu hazırlıyor

(Markos 1:1-8; Luka 3:1-18; Yuhanna 1:19-28)

¹ O günlerde Vaftizci Yahya Yahudiye kırlarında vazetmeye başladı.

² "Tövbe edin, çünkü Semavî Hükümranlık yaklaştı" diyordu.

³ Allah'ın Yeşaya Peygamber vasıtasıyla haber verdiği kişi Yahya'dır. Yeşaya şöyle dedi:

"Kırlarda biri haykırıyor:
'Rab'bin yolunu hazırlayın,
gececeği yerleri düzeltin.'"⁷

5 **2:15** Hoşeya 11:1'den alıntı

6 **2:18** Yeremya 31:15

7 **3:3** Yeşaya 40:3

⁴ Yahya'nın abası deve kılındandı, belinde deri kuşak vardı. Yaban balı ve çekirge yerdı. ⁵ Kudüs'ten, Yahudiye'nin her tarafından ve Şeria Irmağı civarından insanlar Yahya'ya akın ediyordu. ⁶ Günahlarını itiraf ediyor ve Yahya tarafından Şeria Irmağı'nda vaftiz ediliyorlardı.

⁷ Ferisi ve Saduki mezheplerine bağlı birçok insan da Yahya'ya gelip vaftiz olmak istedi. Yahya onlara, "Ey engerekler soyu! Allah'ın gazabından kaçabileceğinizi kim söyledi? ⁸ Artık tövbeye yaraşır şekilde yaşayın. ⁹ 'Biz İbrahim'in soyundanız' demeye kalkmayın. Bu boş bir düşüncedir. Bilin ki, Allah İbrahim'e şu taşlardan bile çocuklar yapabilir. ¹⁰ Siz işe yaramayan ağaçlara benziyorsunuz. Balta ağaçların köküne dayandı. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılacaktır. ¹¹ Ben sizi suyla vaftiz ediyorum. Bu sizin artık tövbekâr olduğunuzu gösterir. Fakat benden çok daha üstün biri gelecek. Ben O'nun çarıklarını taşımaya bile lâıyk değilim. O, sizi Mukaddes Ruh'la ve ateşle vaftiz edecek. ¹² Yabası elindedir. Harman yerini temizleyecek. Buğdayını ambara yığacak, samanı ise sönmeyen ateşte yakacak."⁸

İsa vaftiz oluyor

(Markos 1:9-11; Luka 3:21-22)

¹³ Bu sırada İsa, Celile bölgesinden Şeria Irmağı'na, Yahya'nın bulunduğu yere geldi. Vaftiz olmak istedi. ¹⁴ Fakat Yahya buna engel olmaya çalıştı. "Vaftiz olmak için neden bana geliyorsun? Vaftiz için asıl benim sana gelmem gerekir" dedi.

¹⁵ İsa, "Şimdilik böyle olsun. Böyle yaparak Allah'ın istediği her şeyi eksiksizce yerine getirmeliyiz" diye cevap verdi. Bunun üzerine Yahya, İsa'nın isteğini kabul etti.

¹⁶ Böylece İsa vaftiz oldu. Sudan çıkar çıkmaz göğün yarıldığını ve Allah'ın Ruhu'nun bir güvercin gibi inip üzerine konduğunu gördü.

¹⁷ Semadan bir ses duyuldu: "Sevgili semavî Oğlum budur. O'ndan razıyım" dedi.

4

Şeytan, İsa'yı ayartmaya çalışıyor

(Markos 1:12-13; Luka 4:1-13)

¹ Sonra Mukaddes Ruh, İsa'yı kıra götürdü. İblis orada İsa'yı ayartmaya çalıştı. ² İsa kırk gün kırk gece oruç tuttu. Bu süre sonunda acıktı. ³ Ayartıcı, İsa'ya yaklaştı, "Eğer Allah'ın semavî Oğlu'ysan emret, şu taşlar ekmek olsun" dedi.

⁴ İsa cevap verdi: "Tevrat'ta şöyle yazılmıştır:

8 3:12 Burada iyi insanla kötü insanın ayırt edilmesi anlatılıyor. Buğday kurtulan iyi insanları, yakılan saman ise ebedîyen helâk olanları temsil eder.

'İnsan yalnız ekmekle yaşamaz,
Allah'ın ağzından çıkan her bir kelâmı yaşar.'"⁹

⁵ Daha sonra İblis, İsa'yı mukaddes şehir Kudüs'e götürdü, mabedin en yüksek yerine çıkardı. ⁶ İsa'ya şöyle dedi: "Eğer Allah'ın semavî Oğlu'ysan kendini aşağı at, çünkü Zebur'da şöyle yazılmıştır:

'Allah meleklerine emredecek;
onlar seni elleriyle tutacaklar,
ayağın taşa bile çarpmayacak.'"¹⁰

⁷ İsa cevap verdi: "Tevrat'ta şöyle yazılmıştır:

'Rab Allah'ın'ı imtihan etme.'"¹¹

⁸ Bundan sonra İblis, İsa'yı çok yüksek bir dağın zirvesine çıkardı. O'na dünyanın bütün ülkelerini ve ihtişamını gösterdi. ⁹ İsa'ya, "Eğer eğilip bana secde edersen bütün bunları sana vereceğim" dedi.

¹⁰ İsa, "Defol, Şeytan!" dedi, "Tevrat'ta şöyle yazılmıştır:

'Yalnız Rab Allah'ın'a secde et,
yalnız O'na kulluk et!'"¹²

¹¹ O zaman İblis, İsa'nın yanından ayrıldı. Melekler gelip İsa'ya hizmet ettiler.

İsa Celile'de faaliyetlerine başlıyor

(Markos 1:14-15; Luka 4:14-15)

¹² İsa, Yahya'nın zindana atıldığını duydu, Celile'ye geri döndü. ¹³ Fakat Nasıra şehrine değil, Celile Gölü kıyısındaki Kefarnahum'a gidip yerleşti. Kefarnahum şehri, Zevulun ve Naftali yöresindedir. ¹⁴ Bu olay sayesinde Yeşaya Peygamber'in şu sözleri yerine geldi:

¹⁵ "Dinleyin, Zevulun ve Naftali yöreleri,
Şeria Irmağı ötesindeki ve deniz yolundaki bölgeler,
Diğer halkların yaşadığı Celile!

¹⁶ Ruhani karanlık içindeki halk büyük bir ışık gördü.
Ölüm gölgesinde yaşayanların üzerine nur doğdu.""¹³

¹⁷ Bundan sonra İsa şöyle vazetmeye başladı: "Tövbe edin, çünkü Semavî Hükümranlık yaklaştı."

9 **4:4** Yasa'nın Tekrarı 8:3

10 **4:6** Mezmurlar 91:11-12

11 **4:7** Yasa'nın Tekrarı 6:16

12 **4:10** Yasa'nın Tekrarı 6:13

13 **4:16** Yeşaya 9:1-2

İsa ilk şakirtlerini seçiyor

(Markos 1:16-20; Luka 5:1-11)

¹⁸ İsa Celile Gölü'nün kıyısında yürürken iki kardeş gördü. Bunlar Simun ile Andreas'tı. Simun'un öteki adı Petrus'tur. Bu iki kardeş balıkçıydı, göle ağlarını seriyorlardı. ¹⁹ İsa onlara, "Peşimden gelin; size balık yerine insan tutmayı öğreteceğim" dedi. ²⁰ Onlar da hemen ağlarını bıraktılar, İsa'nın peşinden gittiler.

²¹ İsa göl kıyısında yürümeye devam etti. Yol üzerinde Zebedi'nin oğulları Yakub'la Yuhanna adında iki kardeş daha gördü. Babaları Zebedi'yle birlikte teknede oturmuş ağlarını tamir ediyorlardı. İsa bu kardeşleri de çağırdı. ²² Onlar da hemen tekneyi ve babalarını bırakıp İsa'nın peşinden gittiler.

İsa hastalara şifa veriyor

(Luka 6:17-19)

²³ İsa, Celile bölgesinin her yanını dolaştı. Havralarda vaaz ediyor, Semavî Hükümranlık'la ilgili müjdeyi duyuruyordu. Gittiği yerlerde rastladığı her türlü hastalığı ve sakatlığı iyileştiriyordu. ²⁴ İsa'nın ünü bütün Suriye bölgesine yayıldı. O'na çeşitli hastalıklara yakalananları, acı içinde kıvrananları getirdiler. Bunlar arasında cinliler, saralılar ve felçliler vardı. İsa hepsine şifa verdi. ²⁵ Celile'den, Dekapolis'ten, Kudüs'ten, Yahudiye'den ve Şeria Irmağı'nın karşı yakasından gelen büyük kalabalıklar O'nun peşinden gidiyordu.

5

Dağdaki vaaz

(Luka 6:20-23)

¹ İsa kalabalıkları görünce çıkıp dağın yamacına oturdu. Şakirtleri de O'nun yanına geldiler. ² Şöyle vazetmeye başladı:

- ³ "Maddi ve manevî ihtiyaçları için Allah'a güvenenlere ne mutlu!
Çünkü Semavî Hükümranlık onlarındır.
⁴ Şimdi kederli olanlara ne mutlu!
Çünkü Allah onları teselli edecek.
⁵ Yumuşak huylu olanlara ne mutlu!
Çünkü onlar yeryüzünü miras alacaklar!
⁶ Doğruluğa acıkıp susayanlara ne mutlu!
Çünkü Allah onların bu hasretini giderecek.
⁷ Başkalarına merhamet edenlere ne mutlu!
Çünkü onlar merhamet bulacaklar.
⁸ Kalbi temiz olanlara ne mutlu!
Çünkü onlar Allah'ı görecekler.

⁹ Barışı sağlayanlara ne mutlu!
Çünkü onlara Allah'ın evlâtları denecek.
¹⁰ Doğru olanı yaptığı için zulüm görenlere ne mutlu!
Çünkü Semavî Hükümler onlarıdır.

¹¹ "Peşimden geldiğiniz için insanlar size hakaret edecekler, zulmedecekler. Yalan yere size türlü türlü kötü sözler söyleyecekler. O zaman ne mutlu size! ¹² Sevinçle coşun, çünkü semada mükâfatınız büyük olacaktır. Sevinin, çünkü sizden önce yaşamış peygamberlere de böyle zulmettiler.

Siz tuz ve ışıksınız

(Markos 9:50; Luka 14:34-35)

¹³ "Siz dünyanın tuzusunuz. Fakat tuz etkisini kaybederse yiyecekleri artık muhafaza edemez. Hiçbir işe yaramaz; dışarı atılıp ayaklar altında çiğnenir.

¹⁴ "Siz dünyanın ışığısınız. Tepe üzerine kurulu, gizlenemeyen şehir gibisiniz. ¹⁵ İnsan kandil yakıp onu tahıl ölçeği altına koymaz. Kandilliğe koyar. Böylelikle evdeki herkes ışığından yararlanır. ¹⁶ Aynı şekilde sizin ışığınız da bütün insanları aydınlatmalıdır. Böylece herkes hayırlı amellerinizi görecektir ve semavî Babanız'a hamdedecek.

Şeriat

¹⁷ "Şeriatı ya da peygamberlerin sözlerini iptal etmeye geldiğimi sanmayın. Ben bunları iptal etmeye değil, tamamlamaya geldim. ¹⁸ Emin olun, yer ve gök ortadan kalkmadan, her emri yerine gelmeden şeriatın tek bir harfi ya da noktası dahi yok olmayacaktır.

¹⁹ "Bu sebeple en önemsiz sayılan emirlerden birini çiğneyen ve başkalarına bunu öğreten, Semavî Hükümler'ta en önemsiz sayılacak. Fakat bu emirlere itaat eden ve bunu öğreten, Semavî Hükümler'ta büyük olacak. ²⁰ Emin olun, sâlih amelleriniz din âlimlerinin ve Ferisilerinkini¹⁴ aşmadıkça Semavî Hükümler'e asla giremezsiniz.

Öfke

²¹ "Atalarımıza, 'Adam öldürme'¹⁵. Adam öldüren, hükme müstahak olacaktır' dediğini duydunuz. ²² Fakat ben size şunu diyorum, kimseye öfkelenmeyin. Öfkelenen kişi hükme müstahak olacaktır. Bir kimseyi kötü sözle aşağılayan, Yüksek Meclis'in önünde hesap verecektir. Birine aptal diyen kişi, cehennem ateşini hak edecektir.

²³ "Mabette, sunakta adağını sunarken birinin senden şikâyetçi olduğunu hatırlarsan ne yapacaksın? ²⁴ Adağını orada bırak, git önce o kişiyle barış. Sonra gel adağını sun.

14 **5:20 Ferisiler** Şeriate bağlı dindar bir Yahudi mezhebi.

15 **5:21 Mısır'dan Çıkış 20:13; Yasa'nın Tekrarı 5:17'den alıntı**

²⁵ "Senden davacı olan kişiyle mahkemeye gitmeden, daha yoldayken çabucak anlaş. Yoksa hasmın seni hâkime, hâkim de gardiyana teslim eder. Sonra bir de bakmışsın ki, hapistesin. ²⁶ Emin ol, borcunu son kuruşuna kadar ödemedi oradan çıkamazsın.

Zina

²⁷ "'Zina etme'¹⁶ emrini duydunuz. ²⁸ Fakat ben size şunu diyorum, bir kadına şehvetle bakan her erkek, yüreğinde o kadınla zina ediyor demektir. ²⁹ Eğer sağ gözün seni yoldan çıkarırsa, onu yerinden çıkarıp at. Çünkü bedeninin bir parçasını kaybetmek, bütün bedenine cehenneme atılmaktan daha iyidir. ³⁰ Eğer sağ elin seni yoldan çıkarırsa, onu kesip at. Çünkü bedeninin bir parçasını kaybetmek, bütün bedenine cehenneme gitmekten daha iyidir.

Boşanma

(Matta 19:9; Markos 10:11-12; Luka 16:18)

³¹ "'Karısını boşayan adam, ona boşanma belgesi versin'¹⁷ diye emredilmiştir. ³² Fakat ben size şunu diyorum, fuhuş dışında bir sebeple karısını boşayan, onu zinaya itmiş olur. Boşanmış bir kadınla evlenen de zina etmiş sayılır.

Yemin etmek

³³ "Yine atalarımıza, 'Yeminini bozma' ve 'Rab'bin huzurunda verdiğin sözü yerine getir'¹⁸ dendiğini duydunuz. ³⁴ Fakat ben size şunu diyorum, birine söz verdiğinizde onu yeminle pekiştirmeyin. Sema üzerine yemin etmeyin, çünkü sema Allah'ın tahtıdır. ³⁵ Yeryüzü üzerine de yemin etmeyin, çünkü yeryüzü Allah'ın ayağını koyduğu taburedir. Kudüs üzerine yemin etmeyin, çünkü Kudüs kâinatın hükümdarı Allah'ın şehridir. ³⁶ Başın üzerine de yemin etme, çünkü saçının tek telini ak ya da kara edemezsin. ³⁷ 'Evet' demek için sadece 'evet', 'hayır' demek için sadece 'hayır' deyin, yeter. Bundan fazlası Şeytan'dandır.

Kıyas

(Luka 6:29-30)

³⁸ "'Göze göz, dişe diş'¹⁹ emrini duydunuz. ³⁹ Fakat ben size şunu diyorum, size kötülük yapana karşılık vermeyin. Sağ yanağına vurana öteki yanağını da uzat. ⁴⁰ Senden davacı olup gömleğini almak isteyen abanı da ver. ⁴¹ Seni bin adım yürümeye zorlayanla iki bin adım yürü. ⁴² Senden dileyene ver. Ödünç isteyen yüz çevirme.

16 **5:27** Mısır'dan Çıkış 20:14; Yasa'nın Tekrarı 5:18'den alıntı

17 **5:31** Yasa'nın Tekrarı 24:1'den alıntı

18 **5:33** Bkz. Levililer 19:12; Çölde Sayım 30:2; Yasa'nın Tekrarı 23:21.

19 **5:38** Çıkış 21:24; Levililer 24:20'den alıntı

Düşmanlarınızı sevin

(Luka 6:27-28, 32-36)

⁴³ "Komşunu sev²⁰, düşmanından nefret et" sözünü duydunuz.
⁴⁴ Fakat ben size şunu diyorum, düşmanlarınızı sevin. Size zulmedenler için dua edin. ⁴⁵ Eğer bunu yaparsanız, semavî Babanız'ın evlâtları olursunuz. O, iyiyi kötüyü ayırt etmeden, güneşini bütün insanların üzerine doğdurur. Yağmurunu hem sâlihlerin hem de zâlimlerin üzerine yağdırır. ⁴⁶ Yalnızca sizi sevenleri severseniz, mükâfatı hak edecek ne yapmış olursunuz? Bunu vergiciler bile yapıyor, değil mi? ⁴⁷ Yalnızca arkadaşlarınıza hal hatır sorarsanız, başkalarından ne fazlanız olur? Müşrikler de böyle yapıyor. ⁴⁸ Velhasıl, semavî Babanız kâmil olduğu gibi siz de kâmil olun.

6

Fakirlere yardım

¹ "Dikkat edin! Sâlih amellerinizi başkalarına gösteriş maksadıyla yapmayın. Aksi halde semavî Babanız Allah'tan mükâfat alamazsınız.
² Fakirlere yardım ettiğiniz zaman bunu herkese duyurmayın, ikiyüzlüler gibi davranmayın. Onlar birine yardım edecekleri zaman bunu havralarda ve sokaklarda tantanayla yapıyorlar. Çünkü insanların takdirini kazanmak istiyorlar. Emin olun, alacakları tek mükâfat budur. ³ Fakat sen fakir birine yardım ettiğin zaman ne yaptığını en yakın arkadaşın bile bilmesin. ⁴ Yardımın gizli kalsın. O zaman gizlide yapılanı gören semavî Baban seni mükâfatlandıracaktır.

Dua

(Luka 11:2-4)

⁵ "Dua ettiğiniz zaman ikiyüzlüler gibi davranmayın. Onlar havralarda ve sokak başlarında durup yüksek sesle dua etmeye bayılırlar. İnsanlar onları görsün istiyorlar. Emin olun, alacakları tek mükâfat budur. ⁶ Fakat sen dua ettiğin zaman odana git ve kapıyı kapa; gözle görülmeyen semavî Baba'na dua et. O zaman semavî Baban kapalı yerde yaptığın duayı duyacak ve seni mükâfatlandıracaktır.

⁷ "Duanız müşriklerin duasına benzemesin. Onlar hep aynı sözleri tekrarlayıp dururlar. Laf kalabalığı yaparak işitileceklerini sanırlar. ⁸ Siz onlar gibi olmayın. Semavî Babanız, siz daha istemeden önce neye muhtaç olduğunuzu zaten bilir. ⁹ Sizin duanız şöyle olsun:

'Semavî Babamız, ismin takdis edilsin.

¹⁰ Hükümrânlığın gelsin,
semada olduğu gibi, yeryüzünde de iraden olsun.

¹¹ Her gün bize rızığımızı ver.

¹² Bize kötülük yapanları affettiğimiz gibi,
Sen de bizim günahlarımızı affet.

¹³ Ayartılmamıza izin verme, bizi kötü olandan koru.'

¹⁴ Evet, eğer insanların size yaptığı kötülükleri bağışlarsanız semavî Babanız da sizi bağışlayacaktır. ¹⁵ Fakat bağışlamazsanız o zaman semavî Babanız da sizi bağışlamayacaktır.

Oruç

¹⁶ "Oruç tuttuğunuz zaman ikiyüzlülerin yaptığı gibi surat asmayın. Onlar oruçlu oldukları anlaşılın diye miskin görünürler. Emin olun, alacakları tek mükâfat budur. ¹⁷ Fakat sen oruç tuttuğunda başına yağ sürüp yüzünü yıka. ¹⁸ Böylece gözle görülmeyen semavî Baban'dan başka kimse oruç tuttuğunu anlamaz. O zaman gizlide yapılanı gören semavî Baban seni mükâfatlandıracaktır.

Kimse iki efendiye kulluk edemez

(Luka 12:33-34; 11:34-36; 16:13)

¹⁹ "Kendinize dünyevî servet biriktirmeyin. Çünkü güve ve pas onu yiyip bitirir. Ya da hırsızlar girip onu çalar. ²⁰ Bunun yerine, kendinize semavî servet biriktirin. Semada ne güve ne de pas ona zarar verir. Hırsızlar da içeri girip onu çalamazlar. ²¹ Servetiniz neredeyse kalbiniz de oradadır.

²² "Göz bedenin nurudur. Gözün toksa bütün beden de nurlu olur. ²³ Fakat ağgözlü olursan, bütün beden karanlık olur. Eğer kendinde 'nur' zannettiğin şey hakikatte karanlıksa bu, karanlığın en kötüsüdür.

²⁴ "Kimse iki efendiye kulluk edemez. Birini sever, diğerinden nefret eder, ya da birine sadık olur, diğerini umursamaz. Siz hem Allah'a hem de paraya kulluk edemezsiniz.

Önce Semavî Hükümler

(Luka 12:22-34)

²⁵ "Bu yüzden size derim ki yiyecek, içecek ve giyecek için kaygılanmayın. Hayatınız yemekten, bedeniniz de giyecekten daha önemlidir. ²⁶ Kuşlardan ders alın. Ekmezler, biçmezler ve ambarlara yem yığmazlar. Fakat semavî Babanız onları doyurur. Siz onlardan çok daha değerli değil misiniz? ²⁷ Kaygılanarak ömrünüzü bir an bile uzatamazsınız.

²⁸ "Peki, neden giyecek için kaygılanıyorsunuz? Kır zambaklarının nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar ne de iplik eğirirler. ²⁹ Fakat emin olun, zenginliği dillere destan olan Kral Süleyman bile bu çiçekler kadar güzel giyinmemişti. ³⁰ Ey kıt imanlılar! Allah bugün var olup yarın ateşe atılacak otları bu kadar güzel giydireirse, sizi de giydireceği daha kesin değil mi?

³¹ "Velhasıl 'Ne yiyeceğiz?', 'Ne içeceğiz?', 'Ne giyeceğiz?' diye kaygılanmayın. ³² Allah'ı tanımayanlar hep böyle şeyleri düşünüp dururlar. Fakat semavî Babanız bunlara muhtaç olduğunuzu bilir. ³³ Siz Allah'ın Hükümrânlığı'na ve hak yoluna öncelik verin. O zaman diğer her şey size verilecektir. ³⁴ O halde yarın için kaygılanmayın. Yarının derdi yarının olsun. Her günün derdi kendine yeter.

7

Hükmetmek

(Luka 6:37-38, 41-42)

- ¹ "Başkalarına hükmetmeyin ki Allah da size hükmetmesin.
² Başkalarına nasıl hükmederseniz, Allah da size öyle hükmedecektir. Başkalarına hangi ölçekle verirseniz, Allah da size aynı ölçekle verecektir.
³ "Başkasının gözündeki kıymığı görürsün, fakat kendi gözündeki mertegi fark etmezsin. ⁴ Nasıl olur da başkasına, 'Dur, gözündeki kıymığı çıkarayım' dersin? Sen önce kendine bak! Gözündeki mertek hâlâ duruyor. ⁵ Ey ikiyüzlü, önce kendi gözündeki mertegi çıkar. O zaman başkasının gözündeki kıymığı çıkarmak için daha iyi görürsün.
⁶ "Mukaddes olanı köpeklere vermeyin. Dönüp sizi parçalarlar. İncilerinizi domuzların önüne atmayın. Onları ayaklarıyla çiğnerler.

Allah'tan isteyin

(Luka 11:9-13)

- ⁷ "Dileyin alacaksınız. Arayın bulacaksınız. Kapıyı çalın, açılacaktır.
⁸ Dileyen alır, arayan bulur, kapıyı çalana kapı açılır.
⁹ "Oğlun senden ekmek isterse ona taş verir misin? ¹⁰ Ya da balık isterse ona yılan verir misin? Elbette ki hayır! ¹¹ Kötü kalpli olan sizler çocuklarınıza güzel hediyeler vermeyi biliyorsunuz. O halde semavî Babanız da kendisinden dileyenlere mutlaka güzel şeyler verecektir.
¹² "Kendiniz için ne yapılmasını isterseniz başkaları için de onu yapın. Tevrat'ın ve peygamberlerin emrettiklerinin özeti budur.

Hayata giden yol

(Luka 13:24)

- ¹³ "Ebedî hayata götüren kapı dardır; bu kapıdan girin. Çünkü helâke götüren kapı geniştir, yol da enlidir. Birçok insan o yoldan gider.
¹⁴ Fakat hayata götüren kapı dardır. Yol da zahmetlidir. Çok az kişi bu yolu bulur.

Ameller insanın aynasıdır

(Luka 6:43-44; 13:25-27)

- ¹⁵ "Sahte peygamberlerden sakının. Size kuzu postunda yaklaşırlar. Fakat özde gözü dönmüş kurtlardır. ¹⁶ Bu gibi insanları amellerinden tanıyacaksınız. Çalılardan üzüm, devedikenlerinden incir toplanır mı?

¹⁷ Aynı şekilde iyi ağaç iyi meyve verir, kötü ağaç kötü meyve verir. ¹⁸ İyi ağaç kötü meyve vermediği gibi, kötü ağaç da iyi meyve vermez. ¹⁹ İyi meyve vermeyen her ağaç kesilir ve ateşe atılır. ²⁰ Aynı şekilde sahte peygamberleri de amellerinden tanıyacaksınız.

²¹ "Beni, 'Efendimiz, Efendimiz' diye çağıran herkes Allah'ın Hükümranlığı'na girmeyecek. Yalnızca semavî Babam'ın isteğini yapanlar girecektir. ²² Hesap gününde birçokları bana şöyle diyecek: 'Efendimiz, Efendimiz, biz senin isminle peygamberlik etmedik mi? Senin isminle cinleri kovmadık mı? Senin isminle birçok mucize yapmadık mı?' ²³ O zaman ben de onlara açıkça diyeceğim ki, 'Defolun, ey zâlimler! Sizi hiç tanımadım.'"

İki çeşit insan

(Luka 6:47-49)

²⁴ "Söylediklerimi dinleyen ve bunları hayatına tatbik eden kişi, evini kaya üzerine yapan akıllı adama benzer. ²⁵ Yağmur yağar, seller akar, fırtına kopar ve eve saldırır; fakat ev yıkılmaz, çünkü kaya üstüne kurulmuştur.

²⁶ "Söylediklerimi dinleyen, fakat bunları hayatına tatbik etmeyen kişi, evini kum üzerine yapan akılsız adama benzer. ²⁷ Yağmur yağar, seller akar, fırtına kopar ve eve saldırır. Ev korkunç şekilde yıkılır."

²⁸ İsa konuşmasını böyle bitirdi. Halk O'nun vaazına şaşır kaldı. ²⁹ Çünkü onlara din âlimleri gibi değil, yetki sahibi biri gibi vazenediyordu.

8

Cüzamlı adam

(Markos 1:40-45; Luka 5:12-16)

¹ İsa dağın yamacından indi; büyük bir kalabalık O'nun peşinden gitti. ² Bu sırada cüzamlı bir adam O'na yaklaştı. Önünde secde etti, "Efendimiz, biliyorum ki istesen bana şifa verebilirsin" dedi.

³ İsa adama dokundu, "İsterim, şifa bul!" dedi. Adam anında şifa buldu. ⁴ Ardından İsa ona şöyle dedi: "Bu olanları kimseye anlatma. Git, rahibe görün. Şifa bulunduğunu herkese göstermek için Musa'nın emrettiği kurbanı sun."

Yüzbaşının imanı

(Luka 7:1-10; Yuhanna 4:43-54)

⁵ İsa Kefarnahum şehrine gitti. Orada Romalı bir yüzbaşı İsa'ya geldi, yardım etmesi için yalvardı. ⁶ O'na, "Efendimiz, uşağım evde hasta yatıyor. Felçlidir, büyük acı çekiyor" dedi.

⁷ İsa yüzbaşıya, "Gelip ona şifa veririm" dedi.

⁸ Yüzbaşı şöyle cevap verdi: "Efendimiz, evime girmene lâıyk değilim. Sen yeter ki emir ver, uşağım şifa bulur. ⁹ Emretmek nedir

bilirim. Çünkü ben de hem emir alır hem de emir veririm. Bir askere 'Git' derim, gider. Başka bir askere 'Gel' derim, gelir. Uşağıma, 'Şunu yap' derim, yapar."

¹⁰ İsa bu sözlere hayran kaldı. Yanındakilere şöyle dedi: "Emin olun, İsrail'de bile hiç kimsede böyle büyük iman görmedim. ¹¹ Size şunu söyleyeyim, doğudan ve batıdan birçok insan gelecek. Bunlar Allah'ın Hükümrânlığı'nda İbrahim'le, İshak'la ve Yakub'la aynı sofraya oturacaklar. ¹² Fakat hükümrânlığın asıl mirasçıları dışarıdaki karanlığa atılacak. Orada feryat ve figan olacaktır."

¹³ Sonra İsa yüzbaşıya döndü, "Evine dön. İman ettiğin gibi, uşağın şifa bulacak" dedi. Uşak o anda şifa buldu.

İsa, Petrus'un evinde

(Markos 1:29-34; Luka 4:38-41)

¹⁴ İsa, Petrus'un evine gitti. Petrus'un kaynanasının yüksek ateşle hasta yattığını gördü. ¹⁵ İsa kadının eline dokununca ateşi düştü. Sonra kadın yataktan kalktı ve İsa'ya hizmet etmeye başladı.

¹⁶ O akşam cinli birçok insanı İsa'ya getirdiler. İsa tek bir emirle cinleri kovdu. Hastaların hepsine şifa verdi. ¹⁷ Böylece Allah'ın Yeşaya Peygamber'in ağızıyla Mesih hakkında söylediği şu sözler yerine geldi:

"Zayıflıklarımızı O kaldırdı,
Hastalıklarımızı O yükledi."¹

İsa'nın şakirdi olmanın bedeli

(Luka 9:57-62)

¹⁸ İsa'nın çevresini büyük bir kalabalık sardı. Bu yüzden şakirtlerine gölün karşı kıyısına geçmelerini söyledi. ¹⁹ Bu sırada bir din âlimi O'na yaklaştı, "Hocam, nereye gidersen seni takip edeceğim" dedi.

²⁰ İsa ona, "Tilkilerin ini, kuşların yuvası var. Fakat İnsanoğlu'nun² başını yaslayacak yeri yok" dedi.

²¹ Başka bir şakirt, "Efendimiz, izin ver babam ölene kadar bekleyeyim" dedi.

²² İsa ona, "Sen peşimden gel, bırak ölüleri ölülerini kendileri gömsünler" dedi.

İsa fırtınayı dindiriyor

(Markos 4:35-41; Luka 8:22-25)

²³ İsa şakirtleriyle birlikte tekneye bindi. ²⁴ Tekne kıyıdan uzaklaşınca gölde şiddetli bir fırtına koptu. Öyle ki, dalgalar tekneyi

1 **8:17** Yeşaya 53:4

2 **8:20** **İnsanoğlu** İsa'nın kendisi için en sık kullandığı unvandır. Danyel 7:13-14'te gelecekteki kurtarıcıyı ve kralı tanımlamak için kullanılır. Bu sözcük, daha sonraları Allah'ın, halkını kurtarmak için göndereceği Mesih olarak anlaşıldı.

yutacak gibiydi. İsa bu sırada uyuyordu. ²⁵ Şakirtler yanına geldiler, O'nu uyandırdılar. "Efendimiz, öleceğiz! Kurtar bizi!" diye bağıştılar.

²⁶ İsa, "Sizi kit imanlılar! Neden korkuyorsunuz?" dedi. Sonra kalktı, rüzgârı ve gölü azarladı. Rüzgâr dindi, göl sülman oldu.

²⁷ Şakirtler şaşkına döndüler. "Bu adam kim ki, rüzgâr ve göl bile O'na itaat ediyor!" dediler.

İsa iki adamdan cin çıkarıyor

(Markos 5:1-20; Luka 8:26-39)

²⁸ İsa gölün karşı kıyısına, Gadara yöresine vardı. Orada cinli iki adam O'nu karşıladı. Bu adamlar mezarlık mağaralarda yaşıyordu. Çok tehlikeliydiler; mağaraların yakınındaki yoldan hiç kimse geçemiyordu.

²⁹ Adamlar İsa'yı görür görmez, "Bizden ne istiyorsun, ey Allah'ın semavî Oğlu? Bizi vaktinden önce cezalandırmak için mi buraya geldin?" diye bağırdılar.

³⁰ Uzakta büyük bir domuz sürüsü otliyordu. ³¹ Cinler İsa'ya, "Eğer bizi bu adamların içinden kovacaksan sana yalvarırız, şu domuz sürüsüne gönder" dediler.

³² O zaman İsa onlara, "Gidin!" dedi. Cinler adamları terk edip domuzların içine girdiler. Bütün domuz sürüsü yamaçtan aşağı koşturarak göle atladı, hepsi boğuldu. ³³ Domuzları güden adamlar koşa koşa uzaklaştılar. Şehre gittiler, olan biten her şeyi, özellikle de cinli adamlara olanları anlattılar. ³⁴ Bunun üzerine bütün şehir halkı İsa'yı görmek için yola çıktı. O'na geldiler, bölgelerinden uzaklaşması için yalvardılar.

9

İsa bir felçliye şifa veriyor

(Markos 2:1-12; Luka 5:17-26)

¹ İsa tekneye bindi, gölün karşı kıyısına geçti, kendi şehrine geri döndü. ² Bazı kişiler yatağa bağı felçli bir adamı O'na getirdiler. İsa bu kişilerin imanını sezdi. Bu sebeple felçliye, "Oğlum, sevin! Günahların affedildi" dedi.

³ Bazı din âlimleri İsa'nın sözlerini duydular. Kendi kendilerine, "Bu adam Allah'a küfrediyor" diye söylendiler.

⁴ İsa onların ne düşündüğünü fark etti. Onlara şöyle dedi: "Aklınızdan neden böyle kötü düşünceler geçiriyorsunuz? ⁵ Hangisi daha kolay, 'Günahların affedildi' demek mi, yoksa 'Kalk, yürü!' demek mi? ⁶ Bilin ki ben İnsanoğlu olarak yeryüzünde günahları affetme yetkisine sahibim."

Sonra felçliye, "Kalk, yatağını topla, evine git" dedi.

⁷ Adam ayağa kalktı, evine gitti. ⁸ İnsanlar olanları görünce korktular. İnsana böyle bir yetki veren Allah'a hamdettiler.

Matta İsa'nın şakirtlerine katılıyor

(Markos 2:13-17; Luka 5:27-32)

⁹ İsa oradan ayrılırken vergi toplama kulübesinde oturan bir adam gördü. Adamın adı Matta'ydı. İsa ona, "Peşimden gel" dedi. O da ayağa kalktı ve İsa'nın ardına düştü.

¹⁰ İsa, Matta'nın evinde yemeğe kaldı. Vergiciler ve günahkâr sayılan birçok insan, İsa ve şakirtleriyle birlikte yemeğe oturdu.

¹¹ Ferisiler bunu gördüler. İsa'nın şakirtlerine, "Hocanız neden vergiciler ve diğer günahkârlarla birlikte yemek yiyor?" diye sordular.

¹² İsa bunu duydu; onlara, "Hekime muhtaç olanlar, sağlamlar değil, hasta olanlardır. ¹³ Gidip şu ayetin anlamını öğrenin: 'Kurban kesmenizi değil, insanlara merhamet etmenizi isterim.'¹³ Ben sâlih kişileri değil, günahkârları çağırmağa geldim" dedi.

Oruçla ilgili soru

(Markos 2:18-22; Luka 5:33-39)

¹⁴ Yahya'nın şakirtleri İsa'nın yanına gelip O'na sordular: "Ferisiler ve biz oruç tutuyoruz; fakat senin şakirtlerin tutmuyor. Neden?"

¹⁵ İsa, "Düğüne davet edilenler, damat aralarındayken yas tutar mı? Gün gelecek, damat aralarından alınacak, işte o zaman üzülp oruç tutacaklar.

¹⁶ "Hiç kimse eski elbisedeki yırtığı yeni kumaşla yamamaz. Böyle yapılırsa yama çeker ve elbiseden kopar. Yırtık daha da beter olur. ¹⁷ Aynı şekilde hiç kimse taze şarabı eski tulumla koymaz. Böyle yapılırsa tulum patlar, şarap dökülür ve tulum mahvolur. Taze şarap her zaman yeni tulumla koyulur. Böylece ne tulum ne de şarap zarar görür."

Dirilen kız, şifa bulan kadın

(Markos 5:21-43; Luka 8:40-56)

¹⁸ İsa daha bunları söylerken bir yönetici yaklaştı, önünde yere kapandı, "Kızım biraz önce öldü. Fakat sen gelip ona dokunursan, tekrar hayata döner" dedi.

¹⁹ İsa ve şakirtleri adamla birlikte gittiler.

²⁰ Tam o sırada bir kadın İsa'ya yaklaştı; elbisesinin eteğine dokundu. Kadının on iki yıldır süren kanaması vardı. ²¹ İçinden, "Elbisesine dokunsam şifa bulurum" diye düşündü.

²² İsa döndü ve kadını gördü. Ona, "Kızım, sevin! İmanın seni kurtardı" dedi. Kadın o anda hastalığından kurtuldu.

²³ İsa yöneticinin evine varınca kavalla cenaze ezgileri çalanları gördü. İnsanlar gürültülü şekilde, ölen kızın yasını tutmaya başlamıştı.

²⁴ İsa, "Dışarı çıkın! Kız ölmedi. Sadece uyuyor" dedi. O'na alaylı şekilde güldüler. ²⁵ Kalabalık evin dışına çıkarılınca İsa kızın bulunduğu odaya girdi. Kızın elini tuttu; kız ayağa kalktı. ²⁶ Bu olayla ilgili haber bütün bölgeye yayıldı.

3 **9:13** Hoşeya 6:6'dan alıntı.

Şifa bulan iki kör ve bir dilsiz

²⁷ İsa oradan uzaklaşırken iki kör adam O'nun peşinden gitti. O'nun arkasından, "Bize acı ey Davud Oğlu!" diye bağırdılar.

²⁸ İsa eve girince kör adamlar O'nun yanına geldiler. İsa onlara, "Gözlerinizi açabileceğime inanıyor musunuz?" diye sordu.

Onlar da "Evet Efendimiz, inanıyoruz" dediler.

²⁹ O zaman İsa gözlerine dokundu; "Madem gözlerinizi açabileceğime iman ediyorsunuz, öyle olsun" dedi. ³⁰ Adamların gözleri açılıverdi. İsa onları sıkıca tembihledi, "Bunu benim yaptığımı sakın kimseye söylemeyin" dedi. ³¹ Fakat onlar dışarı çıkıp İsa'nın yaptığı ile ilgili haberi bütün bölgeye yaydılar.

³² Bu iki adam oradan ayrılırken İsa'ya bir başkasını getirdiler. Bu adam konuşamıyordu, çünkü içinde cin vardı. ³³ İsa adamın içinden cini çıkarır çıkarmaz dilsiz adam konuşmaya başladı. İnsanlar hayret etti. "İsrail'de böyle bir şey hiç görülmedi" diyorlardı.

³⁴ Fakat Ferisiler, "Cinleri, cinlerin reisi Şeytan'ın kuvvetiyle çıkarıyor" diye söylendiler.

İsa halka acıyor

³⁵ İsa o yöredeki bütün kasaba ve köyleri dolaştı. Havralarda vaaz ediyor, halka Semavî Hükümrânlık'la ilgili müjdeyi anlatıyordu. Her türlü sakatlığı ve hastalığı iyileştiriyordu. ³⁶ İsa kalabalıkları gördü, yüreği sızladı. Çünkü çobansız koyunlar gibi şaşkın ve perişandılar.

³⁷ Şakirtlerine, "Toplanacak büyük bir insan hasadı var. Fakat hasadı kaldıracak işçiler az. ³⁸ Hasat Rab'be aittir. O'na yalvarın ki hasadı kaldıracak işçiler göndersin" dedi.

10

İsa şakirtlerini görevlendiriyor

(Markos 3:13-19; 6:7-13; Luka 6:12-16; 9:1-6)

¹ İsa on iki şakirdini çağırды. Onlara cinleri kovma yetkisini, her türlü sakatlığı ve hastalığı iyileştirme kudretini verdi. ² On iki havarinin adları şunlardır:

Petrus olarak da bilinen Simun, Petrus'un kardeşi Andreas, Zebedi oğlu Yakub, Yakub'un kardeşi Yuhanna, ³ Filipus, Bartalmay, Tomas, vergici Matta, Alfay oğlu Yakub, Taday, ⁴ Yurtsever Simun ve İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariyot.

⁵ İsa on iki havarisini halka göndermeden önce onlara şu emirleri verdi: "Başka halklara gitmeyin. Samiriye şehirlerine girmeyin. ⁶ Yalnız İsrailoğullarına gidin. Onlar kaybolmuş koyunlar gibidir. ⁷ Gittiğiniz her yerde, 'Semavî Hükümrânlık yaklaştı' diye vazedin. ⁸ Hastalara şifa verin. Ölüleri diriltin. Cüzamlıları temizleyin. Cinleri kovun. Bu kudreti size karşılıksız veriyorum, siz de başkalarına karşılıksız yardım edin.

⁹ Yanınıza altın, gümüş ya da bakır para almayın. ¹⁰ Yolculuk için erzak torbası, yedek gömlek, çarık ya da değnek almayın. Çünkü işçi rızkını hak eder.

¹¹ "Bir kasaba ya da köye girdiğinizde itimadınıza lâıık birini bulun. Ayrılıana kadar onun evinde kalın. ¹² O eve girdiğinizde selâmet dileyin. ¹³ Eğer ev halkı sizi hoş karşııarsa, selâmetiniz orada kalsın. Fakat hoş karşıılamazıarsa, selâmetinize lâıık değillerdir. Selâmet dileğiniz size geri dönsün. ¹⁴ Eğer bir ev ya da şehir halkı sizi kabul etmezse ya da dinlemezse, o yeri terk edin, onları ayıpladığınızı göstermek için ayağınızın tozunu silkin. ¹⁵ Emin olun, hesap günü o şehrin hali Sodom ve Gomora⁴ halkından beter olacaktır.

İsa sıkıntılar hakkında uyarıyor

(Markos 13:9-13; Luka 21:12-17)

¹⁶ "Bakın, sizi kurtların arasına koyunlar gibi gönderiyorum. Bu sebeple yılan gibi kurnaz, güvercin gibi saf olun. ¹⁷ İnsanlardan sakının! Çünkü sizi yakalayacaklar, mahkemeye verecekler. Havralarında sizi kırbaçlayacaklar. ¹⁸ Peşimden geldiğiniz için sizi kralların ve yöneticilerin önüne çıkaracaklar. Onlara ve diğer halklara benim şahitlerim olacaksınız. ¹⁹ Sizi mahkemeye verdiklerinde neyi nasıl söyleyeceğiz diye endişelenmeyin. Çünkü o zaman Allah ne söyleyeceğinizi size bildirecektir. ²⁰ Konuşan siz olmayacaksınız, semavî Babanız'ın Ruhı ağzınızdan konuşacak.

²¹ "Kardeş kardeşi, baba oğlunu ölüme teslim edecek. Çocuklar anne babalarına başkaldırıp onları öldürtecekler. ²² Şakirtlerim olduğunuz için herkes sizden nefret edecek. Fakat sona kadar dayanıp bana sadık kalan kurtulacaktır. ²³ Bir şehirde size zulmederlerse başka bir şehre kaçın. Emin olun, ben geri dönene kadar İsrail'deki bütün şehirleri dolaşmayı bitiremeyeceksiniz.

²⁴ "Şakirt hocasından, köle efendisinden üstün değildir. ²⁵ Şakirt hocası gibi, köle de efendisi gibi muamele görmeye razı olmalıdır. Eğer insanlar evin efendisi olan bana Baalzevul, yani Şeytan diyorlarsa, evin halkı olan sizlere daha da kötüsünü söyleyecekler.

İnsanlardan değil, Allah'tan korkun

(Luka 12:2-7)

²⁶ "Bu yüzden insanlardan korkmayın. Örtülü olan her şey açığa çıkarılacak, gizli olan her şey bilinecektir. ²⁷ Size gizlide söylediğim her şeyi halka açıkça söyleyin. Kulağınıza fısıldadığim sözleri damlardan bağırarak duyurun.

²⁸ "İnsanlar bedeni öldürebilir, fakat ruhu öldüremezler. Öyleyse onlardan korkmayın. Allah'tan korkun. O, hem bedeni hem ruhu cehennemde helâk etmeye muktedir. ²⁹ İki serçe ancak bir metelik eder. Fakat bu küçücük kuşların teki bile semavî Babanız'ın rızası olmadan ölmez. ³⁰ Allah başınızdaki saç tellerinin sayısını bile bilir.

³¹ Onun için korkmayın. Siz birçok serçeden daha değerlisiniz.

4 **10:15 Sodom ve Gomora** Ahalisinin büyük ahlâksızlığı yüzünden Allah tarafından cezalandırılan iki şehir. Bkz. Yaratılış 19.

İmanınızdan utanmayın

(Luka 12:8-9)

³² "İnsanların önünde bana iman ettiğini ikrar edeni ben de semavî Babam'ın önünde ikrar edeceğim. ³³ Fakat insanların önünde beni inkâr edenleri ben de semavî Babam'ın önünde inkâr edeceğim.

Fedakârlık

(Luka 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ "Yeryüzüne selâmet getirmeye geldiğimi düşünmeyin! Selâmet değil, husumet getirmeye geldim.

³⁵ "Baba ile oğlun, ana ile kızın, gelin ile kayınvalidenin arasını açmaya geldim.

³⁶ İnsanın kendi ev halkı ona düşman olacaktır.¹⁵

³⁷ "Babasını ya da annesini beni sevdiğinden daha çok seven bana lââyık değildir. Oğlunu ya da kızını beni sevdiğinden çok seven bana lââyık değildir. ³⁸ Çarmihini⁶ sırtlayıp ardıma düşmeyen bana lââyık değildir.

³⁹ Canını kurtarmaya çalışan onu kaybedecek, fakat canını benim uğruma feda eden ebedî hayatı kazanacaktır.

⁴⁰ "Sizi hoş karşılayan kişi, beni hoş karşılamış demektir. Beni hoş karşılayan da beni göndereni hoş karşılamış olur. ⁴¹ Bir peygamberi, peygamber olduğu için hoş karşılayan kişi, peygamberle aynı mükâfata lââyık olacaktır. Sâlih bir kimseyi, sâlih olduğu için kabul eden kişi, o sâlihle aynı mükâfata lââyık olacaktır. ⁴² Emin olun, bu mütevazı şakirtlerimden birine, sırf benim şakirdim olduğu için bir bardak soğuk su veren, mükâfatını mutlaka alacaktır."

11

İsa ve Vaftizci Yahya

(Luka 7:18-35)

¹ İsa on iki şakirdine bu emirleri verdikten sonra oradan ayrıldı. İnsanlara vazetmek ve Allah'ın kelâmını duyurmak için Celile şehirlerine gitti.

² Yahya zindandaydı, Mesih'in yaptıklarının haberini aldı; şakirtlerini O'na gönderip şunu sordu: ³ "Gelecek olan Mesih sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?"

⁴ İsa onlara şu cevabı verdi: "Yahya'ya gidin, gördüklerinizi, duyduklarınızı anlatın. ⁵ Körlerin gözleri açılıyor, kötürümler yürüyor,

⁵ **10:36** Mika 7:6

⁶ **10:38** **Çarmih** Burada utanç, acı ve ölüm işaretidir. İsa, bütün insanlar için acı çekmeye razı olduğu gibi, şakirtlerini de kendisi uğruna hayatlarını gözden çıkarmaya davet eder.

cüzamlılar şifa buluyor, sağırlar işitiyor, ölümler diriliyor, kurtuluş müjdesi fakirlere duyuruluyor. ⁶ Benim kim olduğumdan şüphe etmeyene ne mutlu!"

⁷ Yahya'nın şakirtleri oradan ayrıldı; İsa kalabalıklara Yahya'dan söylemeye başladı. Şöyle dedi: "Kırlarda ne görmeye gittiniz? Rüzgârda sallanan kamış gibi, iradesiz bir adam mı? ⁸ Söyleyin, ne görmeye gittiniz? Şık elbiseler içinde bir adam mı? Oysa şık elbiseli insanlar kral saraylarında yaşarlar. ⁹ Öyleyse ne görmeye gittiniz? Bir peygamber mi? Evet, size şunu söyleyeyim, peygamberden de üstün birini gördünüz. ¹⁰ Tevrat'ta onun hakkında şöyle yazılmıştır:

'Bak! Habercimi senden önce gönderiyorum.
İnsanları senin gelişine o hazırlayacak.'¹⁷

¹¹ "Emin olun, Vaftizci Yahya, gelmiş geçmiş bütün insanlardan üstündür. Fakat Semavî Hükümlerlik'teki en mütevazı kişi bile Yahya'dan üstündür. ¹² Vaftizci Yahya'nın ortaya çıktığı günden bu güne kadar Semavî Hükümlerlik kuvvetle ilerliyor. Bazılarıysa kaba kuvvetle ona engel olmaya çalışıyorlar. ¹³ Yahya'dan önce Tevrat ve peygamberler, semavî Hükümlerliği bildirdi. ¹⁴ Dediklerimi kabul ederseniz, geleceği bildirilen İlyas aslında Yahya'dır. ¹⁵ Kulağı olan işitsin!

¹⁶ "Bu çağın insanlarını neye benzetmeli? Pazar yerinde oturan, birbirlerine,

¹⁷ 'Sizin için kaval çaldık, oynamadınız!
Ağıt yaktık, yas tutmadınız!
diye seslenen çocuklara benziyorlar.

¹⁸ "Yahya geldiği zaman oruç tuttu, şaraptan kaçındı, ona 'cinli' dediler. ¹⁹ İnsanoğlu geldi; herkes gibi yiyip içiyor. Bu kez de, 'Şu obur ve ayyaş adama bakın! Vergiciler ve diğer günahkârlarla dost oldu' diyorlar. Hikmetli olan, bizim yaptıklarımızın doğruluğunu anlar."

İsa tövbe etmeyenleri azarlıyor

(Luka 10:13-15)

²⁰ Sonra İsa mucizelerinin çoğunu yaptığı şehirleri azarlamaya başladı. Çünkü bu şehirlerin ahalisi tövbe etmemişti. ²¹ İsa, "Vay haline ey Horazin halkı! Vay haline ey Beytsayda halkı! Aranızda yapılan mucizeler, Sur ve Sayda'da⁸ yapılırdı, oraların halkı çoktan tövbe etmiş olurdu. Çul kuşanıp başlarından aşağı kül saçarlardı⁹. ²² Emin olun, hesap günü Sur ve Sayda'nın hali sizinkinden daha dayanılır olacaktır! ²³ Ya sen

7 **11:10** Malaki 3:1

8 **11:21** Sur ve Sayda Fenike kıyısında halkı putperest olan iki şehir.

9 **11:21** çul kuşanıp... kül saçarlardı İnsanların yas tuttıklarını belli eden bir eylem.

ey Kefarnahum, göklere çıkarılacağını mı sanıyorsun? Hayır, yerin dibine batacaksın! Çünkü sende yapılan mucizeler Sodom'da yapılsaydı, o şehir bugüne kadar ayakta kalırdı! ²⁴ Emin olun, hesap günü Sodom halkının hali sizinkinden daha dayanılır olacaktır!"

Yorgunlara müjde

(Luka 10:21-22)

²⁵ İsa şöyle devam etti: "Semavî Baba, yerin ve göğün Efendisi! Sana şükrederim. Çünkü bu hakikatleri hikmetli ve akıllı kişilerden gizledin, çocuk kadar saf insanlara açtın. ²⁶ Evet semavî Baba, bu senin iradene uygundur.

²⁷ "Semavî Babam her şeyi bana emanet etti. Semavî Baba dışında hiç kimse semavî Oğul'u tanımaz. Semavî Baba'yı da sadece semavî Oğlu ve Oğlu'nun O'nu tanıtmak istediği kişiler tanır.

²⁸ "Ey bütün yorgunlar ve yükleri ağır olanlar, bana gelin! Ben sizi rahata erdiririm. ²⁹ Benim boyunduruğumu¹⁰ takın ve benden öğrenin. Çünkü ben yumuşak huyluyum, alçakgönüllüyüm. Sayemde gönül rahatlığına kavuşursunuz. ³⁰ Vereceğim boyunduruk kolay, taşıtacağım yük hafiftir."

12

Şabat Günü'nün Efendisi

(Markos 2:23-28; Luka 6:1-5)

¹ Şabat Günü'ydü; İsa ekinlerin içinden geçiyordu. Şakirtleri acıkmıştı; başakları koparıp yemeye başladılar. ² Ferisiler bunu görünce İsa'ya, "Bak, şakirtlerin Şabat Günü caiz olmayanı yapıyorlar!" dediler.

³ İsa onlara, "Davud ve adamları acıkınca ne yaptı, hiç okumadınız mı?" diye sordu. ⁴ "Davud Allah'ın evine girdi, kendisi ve adamları adak ekmeklerinden yedi. Oysa rahiplerden başkasının bu ekmeklerden yemesi yasaktır. ⁵ Rahipler mabette çalışarak her hafta Şabat Günü emrini çiğniyorlar. Bunu Tevrat'ta okumadınız mı? Onlar buna rağmen suçlu sayılmıyorlar. ⁶ Emin olun, burada mabetten daha önemli biri var. ⁷ Eğer, 'Kurban kesmenizi değil, insanlara merhamet etmenizi isterim' sözünün ne anlama geldiğini bilseydiniz, suçu olmayanları mahkûm etmezsiniz. ⁸ Çünkü ben İnsanoğlu olarak Şabat Günü'nün de Efendisi'yim."

Şabat Günü şifa dağıtmak

(Markos 3:1-6; Luka 6:6-11)

⁹ İsa oradan ayrıldı ve havraya gitti. ¹⁰ Orada eli sakat bir adam vardı. Ferisiler, İsa'yı suçlayacak bir şey bulmak niyetiyle O'na, "Şabat Günü hastalara şifa vermek caiz midir?" diye sordular.

10 **11:29 boyunduruk** Yük taşıyan hayvanların boynuna geçirilen bir alet. Yahudiler bunu şeriatın ağırlığını anlatmak için kullanırlardı.

¹¹ İsa onlara şöyle cevap verdi: "Eğer koyunlarınızdan biri Şabat Günü çukura düşerse onu oradan çekip çıkarmaz mısınız? ¹² İnsan koyundan çok daha önemlidir! Yani, Şabat Günü iyilik yapmak caizdir."

¹³ Sonra İsa eli sakat adama, "Elini uzat" dedi. Adam söyleneni yaptı; o anda eli tıpkı ötekisi gibi sapasağlam oldu. ¹⁴ Bunun üzerine Ferisiler dışarı çıktılar, İsa'yı öldürmenin bir yolunu aramaya başladılar.

Allah'ın seçtiği Kul

¹⁵ İsa, Ferisilerin ne düşündüğünü bildiğinden oradan ayrıldı. Büyük kalabalıklar O'nun peşinden gitti. İsa hastaların hepsine şifa verdi. ¹⁶ Kim olduğunu başkalarına söylememeleri için onları uyardı. ¹⁷ Böylece Allah'ın Yeşaya Peygamber'in ağızıyla söylediği şu sözler yerine geldi:

¹⁸ "İşte seçtiğim Kul!

O, razı olduğum sevgili Kulum'dur.

O'nu Ruhum'la donatacağım,
diğer halklara hükmümü O bildirecek.

¹⁹ Bağırıp kavga etmeyecek,
sokaklarda O'nun sesini duymayacaklar.

²⁰ Ezik kamışı kırmayacak,
titrek alevi söndürmeyecek.

Adaleti zafere ulaştıracak.

²¹ Bütün halklar O'na umut bağlayacak."¹¹

İsa'nın kudreti Allah'tandır

(Markos 3:20-30; Luka 11:14-23; 12:10)

²² Sonra İsa'ya cinli, kör ve dilsiz bir adam getirdiler. İsa adama şifa verdi; adam konuşmaya ve görmeye başladı. ²³ Oradakilerin hepsi hayret etti. "Belki de Davud Oğlu¹² bu adamdır" demeye başladılar.

²⁴ Ferisiler olayı duydu; "Bu adam cinleri, cinlerin reisi Baalzevul'un, yani Şeytan'ın kuvvetiyle kovuyor" dediler.

²⁵ İsa onların ne düşündüğünü biliyordu. Onlara, "İçinde nifak olan ülke felâkete uğrar. Kendi içinde bölünen şehir ya da ev halkı ayakta kalamaz. ²⁶ Eğer Şeytan kendi cinlerini kovuyorsa, kendi içinde bölünmüş demektir. Bu durumda onun hükümranlılığı nasıl sürer? ²⁷ Eğer ben cinleri Baalzevul'un kuvvetiyle kovuyorsam, sizin adamlarınız kimin kuvvetiyle kovuyor? Bu durumda haksız olduğunuzu kendi adamlarınız açıkça gösteriyor. ²⁸ Ben cinleri Allah'ın Ruh'uyla kovuyorum. Bu da Allah'ın Hükümranlılığı'nın size ulaştığını gösterir. ²⁹ Güçlü bir adamın evine girip onu soymak isteyen, önce adamı bağlar. O zaman o güçlü adamın evini yağmalayabilir. ³⁰ Benden yana olmayan bana karşıdır. Benimle birlikte toplamayan, darmadağın ediyor demektir. ³¹ Bu sebeple emin olun, işlenen her günah, edilen her küfür affedilebilir, fakat Mukaddes Ruh'a

11 **12:21** Yeşaya 42:1-4

12 **12:23** **Davud Oğlu** Davud'un soyundan gelen Mesih.

edilen küfür affedilmeyecektir. ³² İnsanoğlu'nu kötüleyenler affedilebilir, fakat Mukaddes Ruh'u kötüleyenler asla affedilmeyecektir; ne bu dünyada ne de ahirette.

Ne olduğun yaptıklarından belli olur

(Luka 6:43-45)

³³ "İyi meyve istiyorsanız ağacınız da iyi olmalıdır. Fakat ağacınız kötüyse, meyvesi de kötü olur. Her ağaç, verdiği meyveyle tanınır. ³⁴ Sizi yılan soyu! Ne kadar kötüsünüz! Siz hiç iyi şeyler söyleyebilir misiniz? İnsanın kalbinde ne varsa, ağzından da o çıkar. ³⁵ Kalbi iyilikle dolu iyi bir insanın ağzından iyi sözler çıkar. Kalbi kötülükle dolu kötü bir insanın ağzından kötü sözler çıkar. ³⁶ Emin olun, insanlar düşüncesizce söyledikleri her söz için hesap gününde hesap vermek zorunda kalacaktır. ³⁷ Kendi sözlerinizle haklı çıkacaksınız veya kendi sözlerinizle suçlu ilan edileceksiniz."

Alâmet peşindeki nesil

(Markos 8:11-12; Luka 11:29-32)

³⁸ Bunun üzerine bazı din âlimleri ve Ferisiler İsa'ya, "Hocam, mucizevî bir alâmet göstermeni istiyoruz" dediler.

³⁹ İsa onlara şu cevabı verdi: "Alâmet isteyen kötü ve vefasız nesil! Sizlere Yunus Peygamber'in alâmetinden başkası gösterilmeyecek.

⁴⁰ Yunus Peygamber, dev bir balığın karnında üç gün üç gece kaldı. İnsanoğlu da tıpkı bunun gibi, mezarda üç gün üç gece kalacaktır.

⁴¹ Hesap günü Ninova halkı bu nesille birlikte kalkacak, onu mahkûm edecek. Çünkü Ninovalılar Yunus'un vaazını duyunca tövbe ettiler. Şimdi burada Yunus'tan daha üstün biri var! ⁴² Hesap günü Güney Kraliçesi¹³ bu nesille birlikte kalkacak, onu mahkûm edecek. Çünkü kraliçe, Süleyman'ın hikmetli sözlerini dinlemek için dünyanın ta öbür ucundan gelmişti. Şimdi burada Süleyman'dan daha üstün biri var!

⁴³ "Cin insanın içinden çıktığı zaman kurak yerlerde dolanıp huzur arar. Bulamayınca da, ⁴⁴ 'Eski evime geri döneyim' der. Geri döndüğünde evi boş, süpürülmüş ve düzeltilmiş bulur. ⁴⁵ Bunun üzerine gider, kendisinden daha kötü olan yedi cinle birlikte geri döner. Hepsi birlikte o kişide yaşamaya başlar. Böylece o kişinin son hali ilkinden beter olur. Bu kötü nesle de aynı şey olacaktır."

İsa'nın asıl ailesi

(Markos 3:31-35; Luka 8:19-21)

⁴⁶ İsa halkla konuşurken annesi ve kardeşleri gelip dışarıda durdu. O'nunla görüşmek istiyorlardı. ⁴⁷ Oradakilerden biri O'na, "Annen ve kardeşlerin geldi, dışarıdalar. Seninle konuşmak istiyorlar" dedi.

13 **12:42 Güney Kraliçesi** Ya da "Saba Kraliçesi". Allah'ın hikmetini Süleyman'ın ağzından duymak için yaklaşık 1600 kilometre yol kat etti.

⁴⁸ İsa ona şöyle cevap verdi: "Annem ve kardeşlerim kimdir?"
⁴⁹ Sonra şakirtlerini işaret ederek şöyle dedi: "İşte annem, işte kardeşlerim!"
⁵⁰ Evet, semavî Babam'ın isteğini yerine getiren herkes benim kardeşim, kız kardeşim ve annemdir."

13

Tohum eken çiftçi misali

(Markos 4:1-9; Luka 8:4-8)

¹ Aynı gün İsa evden ayrıldı ve göl kıyısında oturdu. ² Çevresine büyük bir kalabalık toplanınca bir tekneye bindi. Kalabalık kıyıda duruyordu. ³ Onlara misaller yardımıyla birçok şey anlattı. Şöyle dedi: "Çiftçinin biri tohum ekmeye çıkmış. ⁴ Serptiği tohumların bir kısmı yol kenarına düşmüş. Kuşlar gelip bunları bir çırpıda yiyip bitirmiş. ⁵ Bir kısmı toprağın az olduğu taşlık yerlere düşmüş. Toprak derin olmadığından bunlar çabucak filiz vermiş. ⁶ Fakat güneş tepeye çıkınca filizler kavrulmuş. Kökleri cılız olduğundan kuruyup ölmüşler. ⁷ Bir kısmı dikenler arasına düşmüş. Dikenler büyümüş, filizleri boğmuş. ⁸ Bir kısmı da iyi toprağa düşmüş. Bunlar otuz, altmış, hattâ yüz kat ürün vermiş. ⁹ Kulağı olan işitsin."

İsa niçin misallerle konuşuyor?

(Markos 4:10-12; Luka 8:9-10)

¹⁰ Şakirtler İsa'ya geldiler; "Halka neden misallerle konuşuyorsun?" diye sordular.
¹¹ İsa şöyle cevap verdi: "Semavî Hükümlerle ilgili sırlar size açıklandı, fakat onlara açıklanmadı. ¹² Bu sırları anlayana daha fazlası açıklanacak, bolca açıklanacak; anlamayan ise sahip olduğunu da kaybedecek. ¹³ İşte bu sebeple misallerle konuşuyorum. Çünkü gördükleri halde gerçekte görmezler, duydukları halde gerçekte duymaz ve anlamazlar. ¹⁴ Böylece Yeşaya Peygamber'in şu sözleri onlar için yerine gelmiş olur:

'Duyacak duyacak, anlamayacaksınız.

Bakacak bakacak, görmeyeceksiniz.

¹⁵ Çünkü bu halkın zihni köreldi,
kulaklarını tıkayıp gözlerini kapadılar.
Böyle yaptılar ki, gözleri görmesin,
kulakları duymasın, zihinleri anlamasın
ve bana dönüp şifa bulmasınlar.¹⁴

¹⁶ "Fakat size ne mutlu! Çünkü gözleriniz görüyor, kulaklarınız işitiyor. ¹⁷ Emin olun, birçok peygamber ve sâlih kişiler sizin gördüklerinizi görmek istedi, fakat göremedi; duyduklarınızı duymak istedi, fakat duyamadı.

14 **13:15** Yeşaya 6:9-10

Çiftçi misali açıklanıyor

(Markos 4:13-20; Luka 8:11-15)

¹⁸ "Şimdi tohum eken çiftçi misalinin ne anlama geldiğini dinleyin:

¹⁹ "Bir kimse Semavî Hükümlerle ilgili kelâmı işitir ve anlamazsa, Şeytan gelir, onun kalbine ekileni söküp atar. Yol kenarına düşen tohumlar bu anlama gelir.

²⁰ "Taşlık yerlere düşen tohum, Allah'ın kelâmını işiten ve hemen sevinçle kabul eden kişiyi temsil eder. ²¹ Fakat o kişi yüreğinde kelâmın kök salmasına izin vermez; kısa bir süre dayanır. Kelâm yüzünden sıkıntı ya da zulümle karşılaştığında hemen imandan döner.

²² "Dikenler arasına düşen tohum, kelâmı işiten, fakat dünyevî uğraşların kaygısı ve zengin olma hırsıyla aldanan kişiyi temsil eder. Onun kalbinde kelâm boğulur, hiç ürün vermez.

²³ "İyi toprağa ekilen tohum kelâmı işiten, anlayan ve gerçekten verimli olan kişiyi temsil eder. Böylesi otuz, altmış, hattâ yüz kat ürün verir."

Buğday ve delice misali

²⁴ İsa onlara başka bir misal anlattı. "Semavî Hükümlerle, tarlasına iyi tohum eken bir adama benzer" dedi. ²⁵ "İnsanlar uykudayken adamın düşmanı gelmiş, buğdayın arasına delice ekip gitmiş. ²⁶ Buğdaylar başak verip olgunlaştığı zaman, deliceler de ortaya çıkmış. ²⁷ Adamın köleleri geldiler, 'Efendimiz, sen tarlana iyi tohum ekmiştin. Öyleyse bu deliceler nereden geldi?' demişler.

²⁸ "Adam onlara, 'Bunu düşman yaptı' demiş.

"Köleler, 'Gidip deliceleri koparmamızı ister misin?' diye sormuşlar.

²⁹ "Adam şöyle cevap vermiş: 'Hayır! Çünkü deliceleri koparıırken, buğdayı da sökersiniz. ³⁰ Bırakın, hasat zamanı gelene kadar birlikte büyüsünler. Hasat vakti gelince orakçılara önce deliceleri toplayın, yakılmak üzere demet yapın, sonra buğdayı toplayıp ambarıma yığın diyeceğim.'"

Hardal tohumu ve maya misali

(Markos 4:30-34; Luka 13:18-21)

³¹ İsa onlara bir misal daha anlattı: "Semavî Hükümlerle, bir adamın tarlasına ektiği hardal tohumuna benzer. ³² Hardal tohumu, bütün tohumların en küçüğüdür. Fakat geliştiği zaman diğer bahçe bitkilerinden büyük olur. Kuşlar gelir, dallarında barınır."

³³ İsa, bir başka misal anlattı: "Semavî Hükümlerle, bir kadının üç ölçek una karıştırdığı mayaya benzer. Bu maya bütün hamuru kabartır."

³⁴ İsa halka bütün bunları misallerle anlattı. Misal vermeden onlara hiçbir şey anlatmadı. ³⁵ Böylece Allah'ın eski bir peygamberin ağzından söylediği şu sözler yerine geldi:

"Misallerle konuşacağım.
Dünya yaratıldığından beri
gizli tutulan şeyleri açıklayacağım."¹⁵

Deliceler misali açıklanıyor

³⁶ Sonra İsa halktan ayrılıp eve gitti. Şakirtleri O'nun yanına geldiler, "Deliceler misalini bize açıkla" dediler.

³⁷ İsa onlara şu cevabı verdi: "İyi tohum eken İnsanoğlu'dur.

³⁸ Tarla dünyadır. İyi tohum Semavî Hükümranlığa ait olanları, deliceler ise Şeytan'ın emrinde olanları temsil eder. ³⁹ Deliceleri eken düşman da Şeytan'dır. Hasat dünyanın sonu, orakçılar da meleklerdir.

⁴⁰ "Deliceler nasıl toplanıp yakılıyorsa, dünyanın sonunda da öyle olacaktır. ⁴¹ İnsanoğlu meleklerini gönderecek. Melekler insanları yoldan çıkaran ve kötülük yapan herkesi O'nun Hükümranlığı'ndan toplayıp ⁴² kızgın ocağa atacaklar. Orada feryat ve figan olacaktır. ⁴³ Sâlihler ise semavî Baba'nın Hükümranlığı'nda güneş gibi parlayacaklar. Kulağı olan işitsin."

Define ve inci misalleri

⁴⁴ "Semavî Hükümranlılık, tarlada gömülü defineye benzer. Bir adam bu defineyi bulur ve saklamak için yeniden gömer. Adam çok sevinir. Gidip sahip olduğu her şeyi satar ve o tarlayı satın alır.

⁴⁵ "Semavî Hükümranlılık ayrıca nadide inciler arayan bir tüccara benzer. ⁴⁶ Tüccar çok kıymetli bir inci bulur. Gidip sahip olduğu her şeyi satar ve o inciye satın alır."

Balık ağı misali

⁴⁷ "Yine Semavî Hükümranlılık, göle atılan ve çeşit çeşit balıklar tutan ağa benzer. ⁴⁸ Ağ balıkla dolduğu zaman balıkçılar onu kıyıya çeker. Sonra oturur, balıkların iyi olanlarını seçip kovalara doldururlar. Fakat işe yaramayanları atarlar. ⁴⁹ Dünyanın sonunda da böyle olacaktır. Melekler gelecek, zâlimleri sâlihlerin arasından ayıracak ⁵⁰ ve onları kızgın ocağa atacaklar. Orada feryat ve figan olacaktır!"

⁵¹ İsa şakirtlerine, "Bütün bunları anlıyor musunuz?" diye sordu. Onlar da, "Evet" cevabını verdiler.

⁵² İsa onlara şöyle dedi: "İşte böylece Semavî Hükümranlığın şakirdi olan her Tevrat âlimi, hazine sandığından eski şeylerle birlikte yenilerini de çıkaran ev sahibine benzer."

İsa doğduğu şehre gidiyor

(Markos 6:1-6; Luka 4:16-30)

⁵³ İsa bu misalleri anlattıktan sonra o yerden ayrıldı, ⁵⁴ memleketine gitti. Oradaki havrada vaaz etmeye başladı. Herkes hayrete düştü. Birbirlerine sordular: "Bu hikmete ve mucizevi kudrete nasıl sahip oldu?"

⁵⁵ Bu adam marangozun oğlu değil mi? Annesinin adı Meryem değil mi? Kardeşleri Yakub, Yusuf, Simun ve Yahuda değil mi? ⁵⁶ Kız kardeşleri bu şehirde yaşamıyor mu? Peki, o zaman bütun bunları nasıl yapıyor?"

⁵⁷ İsa'yı ve yaptıklarını kabul etmek onlara zor geliyordu.

Fakat İsa onlara, "Bir peygamber, kendi memleketi ya da ev halkı hariç, gittiği her yerde saygı görür" dedi.

⁵⁸ İmansızlıklarından dolayı orada fazla mucize yapmadı.

14

Yahya'nın ölümü

(Markos 6:14-29; Luka 9:7-9)

¹ O sırada Celile bölgesini yöneten Hirodes, İsa'yla ilgili haberleri duydu. ² Adamlarına, "Bu adam Vaftizci Yahya'nın ta kendisidir, ölümden dirilmiş olmalı. Bu mucizeleri yapabilmesinin sebebi budur" dedi.

³ Hirodes, kardeşi Filipus'un karısı Hirodiya yüzünden Yahya'yı tutuklatmış, zincire vurdurmuş ve zindana attırmıştı. ⁴ Çünkü Yahya, Hirodes'e defalarca, 'Kardeşinin karısıyla evlenmen caiz değildir' demişti.

⁵ Hirodes, Yahya'yı öldürtmek istemiş, fakat halktan çekinmişti. Çünkü onu peygamber olarak kabul ediyorlardı.

⁶ Hirodes'in doğum günü ziyafetinde Hirodiya'nın kızı, Hirodes ve davetlilerin önünde dans etti. Hirodes bunu çok beğendi, ⁷ ne dilerse yerine getireceğine yemin etti. ⁸ Kız, annesinin kışkırtmasıyla Hirodes'e, "Bana Vaftizci Yahya'nın başını bir tepsi üzerinde getir" dedi.

⁹ Kral buna çok üzüldü. Fakat davetlilerin önünde yemin etmişti. Bu sebeple dileğin yerine getirilmesini emretti. ¹⁰ Yahya'nın başını kestirmek için zindana bir cellât gönderdi. ¹¹ Cellât Yahya'nın başını bir tepsi üzerinde getirip kıza verdi. Kız da annesine götürdü. ¹² Yahya'nın şakirtleri geldiler, cesedi alıp gömdüler. Sonra gidip olanları İsa'ya anlattılar.

İsa beş bin kişiye doyuruyor

(Markos 6:30-44; Luka 9:10-17; Yuhanna 6:1-14)

¹³ İsa bunu duyunca tek başına kayıkla ıssız bir yere çekildi. Fakat halk İsa'nın gittiğini öğrendi. Şehirlerinden çıkıp yaya olarak O'nun ardından gittiler. ¹⁴ İsa kıyıya varınca büyük bir kalabalıkla karşılaştı. Onlara acıdı ve hasta olanlara şifa verdi.

¹⁵ Akşam olduğunda şakirtleri O'na, "Burası ıssız bir yer. Çok da geç oldu. İnsanları buradan gönder. Köylere gidip kendilerine yiyecek alsınlar" dedi.

¹⁶ İsa onlara, "Gitmelerine gerek yok, onlara siz yiyecek verin" dedi.

¹⁷ Şakirtleri O'na, "Yanımızda beş ekmek ve iki balıktan başka bir şey yok ki!" diye cevap verdiler.

¹⁸ İsa, "Onları bana getirin" dedi. ¹⁹ Halka çayıra oturmalarını emretti. Beş ekmekle iki balığı aldı. Göğe bakarak Allah'a bu yiyecekler için şükretti. Sonra bölüp şakirtlerine verdi, onlar da halka dağıttılar.

²⁰ Bütün halk yiyip doydular. Şakirtler yemek artıklarından on iki sepet dolusu topladılar. ²¹ Kadınlar ve çocuklar hariç, yemek yiyen neredeyse beş bin erkek vardı.

İsa su üstünde yürüyor

(Markos 6:45-52; Yuhanna 6:15-21)

²² Bundan sonra İsa şakirtlerini tekneye bindirdi, kendisinden önce gölün karşı kıyısına geçmelerini emretti. Bu arada halkı da şehirlerine gönderecekti. ²³ Halkı gönderdikten sonra tek başına dua etmek için dağa çıktı. Akşam olduğunda orada yalnızdı. ²⁴ Tekne o sırada kıyından bir hayli uzaktaydı. Karşı yönden esen rüzgâr yüzünden dalgalarla boğuşuyordu.

²⁵ İsa sabaha doğru onlara yaklaştı. Gölün üstünde yürüyordu.

²⁶ Şakirtleri O'nun su üstünde yürüdüğünü görünce dehşete kapıldılar. "Hayalet!" diyerek korkuyla bağıştılar.

²⁷ İsa hemen onlara seslendi; "Cesur olun, benim! Korkmayın!" dedi.

²⁸ Petrus İsa'ya şöyle cevap verdi: "Efendimiz, eğer sen isen, bana emret, ben de su üstünde yürüyerek sana geleyim."

²⁹ İsa, "Haydi gel!" dedi.

Petrus tekneden indi ve su üstünde yürüdü. İsa'ya yaklaştı.

³⁰ Fakat güçlü esen rüzgârı fark edince korktu, batmaya başladı. "Efendimiz, kurtar beni!" diye bağırıyordu.

³¹ İsa hemen uzanıp onu yakaladı. Petrus'a, "Seni kıt imanlı! Neden şüphe ettin?" dedi.

³² İsa ve Petrus tekneye çıktıklarında rüzgâr durdu. ³³ Teknedekiler İsa'nın önünde yere kapandılar ve O'na, "Sen hakikaten Allah'ın semavî Oğlu'sun!" dediler.

İsa Ginnesar'da

(Markos 6:53-56)

³⁴ İsa ve şakirtleri gölü geçip Ginnesar şehrinde karaya çıktılar.

³⁵ Oradakiler İsa'yı tanıdılar ve bütün bölgeye O'nun geldiğinin haberini yaydılar. Böylece bütün hastaları O'na getirdiler, ³⁶ sırf elbisesinin eteğine dokunabilmek için O'na yalvardılar. Dokunanların hepsi şifa buldu.

15

Allah'ın emri, insan âdetleri

(Markos 7:1-23)

¹ Daha sonra Kudüs'ten bazı Ferisiler ve din âlimleri İsa'nın yanına geldiler. O'na sordular: ² "Senin şakirtlerin atalarımızın âdetlerine neden uymuyorlar? Neden yemekten önce ellerini dini kaidelere göre yıkamıyorlar!"

³ İsa onları şöyle cevapladı: "Peki ya siz neden âdetleriniz uğruna Allah'ın emrini çiğniyorsunuz? ⁴ Zira Allah, 'Annene babana hürmet et' ve 'Anne ya da babasını lânetleyen kesinlikle öldürülmelidir'¹⁶ der. ⁵ Fakat siz, 'Kim anne ya da babasına, sana yardım edemem, çünkü benden alacakların Allah'a adanmıştır' derse, ⁶ artık anne babası için bir şey yapmak zorunda değildir diyorsunuz. Böylece âdetleriniz yüzünden Allah'ın kelâmını boşa çıkarmış oluyorsunuz. ⁷ Sizi ikiyüzlüler! Yeşaya Peygamber hakkınızda ne de güzel söylemiş:

⁸ 'Bu halk beni dudaklarıyla sayar,
fakat kalpleri benden uzaktır.
⁹ İbadetlerinin gözümde hiç değeri yoktur.
Çünkü vazettikleri şeyler,
sadece insan emirleridir.'¹⁷

¹⁰ İsa halkı yanına çağırdı; onlara, "Beni dinleyin, şunu iyi anlayın" dedi. ¹¹ "Ağızdan içeri giren hiçbir şey insanı kirletmez. İnsanı kirleten şey, ağızdan çıkandır."

¹² İsa'nın şakirtleri O'na yaklaşip şöyle dediler: "Söylediğin söz Ferisileri kızdırdı. Fark ettin mi?"

¹³ İsa şöyle cevap verdi: "Semavî Babam'ın dikmediği her ağaç kökünden sökülecek. ¹⁴ Bırakın gitsinler. Onlar kördür ve kendileri gibi kör olanlara kılavuzluk ederler. Fakat kör köre kılavuzluk ederse, ikisi birden hendeğe düşer."

¹⁵ Petrus, "Bize bu misali izah eder misin?" dedi.

¹⁶ İsa, "Siz de mi anlamıyorsunuz? ¹⁷ Biliyorsunuz, ağızdan giren her şey mideye iner, oradan da dışarı atılır. ¹⁸ Fakat ağızdan çıkan sözler insanın kalbinden doğar. İşte insan bu şekilde kirlenir. ¹⁹ Bunu söylüyorum, çünkü fesat, cinayet, zina, fuhuş, hırsızlık, yalan ve iftira hep kalpten doğar. ²⁰ İnsanı kirleten şey, bu kötülüklerdir. Fakat elleri dini kaidelere göre yıkamadan yemek yemek, insanı kirletmez."

İsa yabancı bir kadına yardım ediyor

(Markos 7:24-30)

²¹ İsa oradan ayrıldı, Sur ve Sayda yöresine gitti. ²² O yörenin yerlisi olan Kenanlı bir kadın İsa'ya geldi; "Ey Efendimiz, ey Davud Oğlu, acı bana! Kızım cine tutuldu, çok acı çekiyor" diye feryat etti.

²³ İsa kadına bir şey demedi. Şakirtler İsa'ya geldi, "Bu kadını gönder! Arkamızdan bağırip duruyor!" dediler.

²⁴ Bunun üzerine İsa, "Ben yalnızca İsrailoğullarına gönderildim; yolunu şaşırılmış koyunlar gibidirler" diye cevap verdi.

¹⁶ **15:4** Mısır'dan Çıkış 20:12; 21:17; Levililer 20:9; Yasanın Tekrarı 5:16.

¹⁷ **15:9** Yeşaya 29:13

²⁵ Kadın İsa'nın önünde yere kapandı, "Ey Efendimiz, bana yardım et!" dedi.

²⁶ İsa kadına, "Çocukların ekmeğini köpekler vermek doğru olmaz" dedi.

²⁷ Kadın, "Evet Efendimiz, haklısın. Fakat köpekler de efendilerinin masasından düşen kırıntıları yerler" diye cevap verdi.

²⁸ O zaman İsa, "Kadın, imanın çok büyük! Dileğin yerine gelsin!" dedi. Kadının kızı o anda şifa buldu.

İsa dört bin kişiyi doyuruyor

(Markos 8:1-10)

²⁹ Sonra İsa oradan ayrıldı ve Celile Gölü kıyısına gitti. Bir tepeye çıkıp yere oturdu.

³⁰ Büyük bir kalabalık O'na yaklaştı. Yanlarında kötürüm, kör, sakat, sağır, dilsiz ve daha birçok hastalığa tutulmuş insanlar getirmişlerdi. Bunları İsa'nın ayaklarının dibine yatırdılar. İsa da hepsine şifa verdi. ³¹ İnsanlar sağır ve dilsizlerin konuştuğuna, sakatların iyileştiğine ve körlerin gördüğüne şahit olunca hayrete düştüler; İsrail'in Allahı'na hamdetteler.

³² İsa şakirtlerini çağırdı, onlara şöyle dedi: "Bu insanlara acıyorum. Üç gündür yanımdalar, yiyecek bir şeyleri yok. Onları evlerine aç göndermek istemiyorum. Çünkü yolda dayanamayıp bayılırlar" dedi.

³³ Şakirtleri O'na, "Böyle ıssız yerde bu kalabalığı doyuracak miktarda ekmeği nereden bulalım?" diye sordular.

³⁴ İsa onlara sordu: "Kaç ekmeğiniz var?"

Onlar da, "Yedi ekmeikle birkaç küçük balığımız var" dediler.

³⁵ İsa kalabalığa yere oturmasını emretti. ³⁶ Sonra yedi ekmeği ve balıkları aldı. Allah'a şükredip böldü, şakirtlerine verdi. Şakirtler de halka dağıttılar. ³⁷ Halk yiyip doydular. Yemek artıklarından yedi sepet dolusu toplandı. ³⁸ Yemek yiyenler, kadınlar ve çocuklar hariç, dört bin erkekti.

³⁹ İsa kalabalığı evlerine gönderdikten sonra tekneye bindi ve Magadan yöresine geçti.

16

Alâmetleri anlamak

(Markos 8:11-13; Luka 12:54-56)

¹ Ferisi ve Saduki mezheplerine mensup kişiler İsa'nın yanına geldiler. O'nu imtihan etmek niyetiyle Allah'tan bir alâmet göstermesini istediler.

² İsa onlara şöyle cevap verdi: "Günbatımında, 'Gökyüzü kızıl, demek ki hava iyi olacak' diyorsunuz. ³ Gün doğumunda, 'Gökyüzü kızıl ve kapalı, demek ki bugün fırtına olacak' diyorsunuz. Göğe bakarak havanın durumunu yorumlamayı biliyorsunuz; fakat yaşadığımız çağın alâmetlerini yorumlayamıyorsunuz. ⁴ Kötü ve vefasız nesil bir alâmet istiyor, fakat onlara Yunus Peygamber'in alâmetinden başkası gösterilmeyecektir." Sonra onları bırakıp gitti.

Ferisilerle Sadukilerin vazettiklerinden sakının

(Markos 8:14-21)

⁵ İsa'nın şakirtleri gölün karşı kıyısına geçtiler. Fakat yanlarına ekmek almayı unutmuşlardı. ⁶ İsa onlara, "Dikkat edin. Ferisilerin ve Sadukilerin mayasından sakının" dedi.

⁷ Şakirtler bu sözü kendi aralarında tartışmaya başladı. "Herhalde ekmek getirmediğimiz için böyle söyledi" dediler.

⁸ İsa şakirtlerinin söylediklerini duydu. Onlara, "Ey kıt imanlılar, neden ekmeğimiz yok diye tartışıp duruyorsunuz? ⁹ Hâlâ anlamıyor musunuz? Beş ekmekle beş bin kişinin doyduğunu, artakalanlardan kaç sepet dolusu topladığınızı hatırlamıyor musunuz? ¹⁰ Yedi ekmekle dört bin kişinin doyduğunu, yemek artıklarından kaç küfe dolusu topladığınızı hatırlamıyor musunuz? ¹¹ Ekmekten söz etmediğimi nasıl anlamazsınız? Ben size, 'Ferisilerin ve Sadukilerin mayasından sakının' dedim."

¹² O zaman şakirtler İsa'nın ne dediğini anladılar. İsa ekmek mayasından değil, Ferisilerle Sadukilerin vazettiklerinden sakınmalarını söylüyordu.

Petrus Mesih'i tanıyor

(Markos 8:27-30; Luka 9:18-21)

¹³ İsa, Filipus Sezariyesi yöresine gitti. Şakirtlerine, "Halk İnsanoğlu'nun, yani benim kim olduğumu söylüyor?" diye sordu.

¹⁴ Şöyle cevap verdiler: "Bazıları Vaftizci Yahya olduğunu söylüyor; bazıları İlyas¹⁸, bazıları da Yeremya¹⁹ ya da eski peygamberlerden biridir diyor".

¹⁵ İsa onlara, "Peki, sizce ben kimim?" dedi.

¹⁶ Simun Petrus, "Sen Mesih'sin, ebedî Allah'ın semavî Oğlu'sun" diye cevap verdi.

¹⁷ İsa ona, "Ne mutlu sana ey Yunus oğlu Simun! Çünkü bu sırrı sana açan insan değil, semavî Babam'dır. ¹⁸ Ben de sana diyorum ki, sen Petrus'sun, kaya gibisin. Cemaatimi bu kaya üzerine kuracağım. Hiçbir güç cemaatimi yok edemeyecek. ¹⁹ Semavî Hükümrânlığın anahtarlarını sana vereceğim. Böylece yeryüzünde yasakladığın her şey semada da yasak olacak; yeryüzünde serbest bıraktığın her şey semada da serbest olacak."

²⁰ Sonra İsa, Mesih olduğunu kimseye söylememeleri için şakirtlerini uyardı.

İsa ölüp dirileceğini bildiriyor

(Markos 8:31-9:1; Luka 9:22-27)

²¹ İsa daha sonra şakirtlerine Kudüs'e gitmesi gerektiğini anlatmaya başladı. Halkın ileri gelenleri, başrahipler ve din âlimlerinin

18 **16:14 İlyas** Yaklaşık İ.Ö. 850'ye kadar 25 yıl Allah'ın kelâmını nakleden çok önemli bir önder ve peygamber.

19 **16:14 Yeremya** Yaklaşık İ.Ö. 600'lerde yaşamış bir peygamber.

elinden çok acı çekmesi, öldürülmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini söyledi.

²² Petrus İsa'yı kenara çekti, söylediklerine itiraz etti: "Allah korusun, Efendimiz! Bu söylediklerin asla başına gelmeyecek" dedi.

²³ İsa, Petrus'a döndü ve şöyle cevap verdi: "Çekil yolumdan, Şeytan!²⁰ Sen bana engelsin. Düşüncelerin Allah'tan değil, insandandır."

²⁴ Sonra İsa şakirtlerine şöyle dedi: "Peşimden gelmek isteyen kendinden vazgeçsin, çarmihini omuzlayıp beni takip etsin. ²⁵ Canını kurtarmak isteyen onu kaybedecek, fakat canını benim uğruma feda eden, ebedî hayata kavuşacaktır. ²⁶ İnsan bütün dünyaya sahip olsa, fakat canını kaybetse, ne kazanır? İnsan, canı karşılığında ne verebilir ki!

²⁷ İnsanoğlu olarak ben meleklerimle birlikte semavî Babam'ın ihtişamı içinde tekrar geleceğim; o zaman herkese, yaptıklarının hesabını soracağım. ²⁸ Emin olun, buradakilerden bazıları, ölmeden önce İnsanoğlu'nun hükümlerine içinde geldiğini görecekler."

17

İsa'nın ihtişamlı görünümü

(Markos 9:2-13; Luka 9:28-36)

¹ İsa altı gün sonra Petrus'u, Yakub'u ve onun kardeşi Yuhanna'yı yanına aldı. Onları yüksek bir dağın tepesine çıkardı. Orada yalnızdılar.

² Gözleri önünde İsa'nın görünümü değişti. Yüzü güneş gibi parladı, elbiseleri ışık gibi bembeyaz oldu. ³ Sonra birden Musa'yla İlyas şakirtlere göründü. İsa'yla konuşmaya başladılar.

⁴ Petrus, İsa'ya şöyle dedi: "Efendimiz, iyi ki buradayız! İstersen üç çardak kurayım. Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a."

⁵ O daha konuşurken parlak bir bulut çevrelerini sardı. Allah buluttan seslendi, "Bu benim sevgili semavî Oğlum'dur. O'ndan razıyım. O'na itaat edin!" dedi.

⁶ İsa'nın şakirtleri bu sesi duydular, çok korktular, yüzüstü yere düştüler. ⁷ İsa gelip onlara dokundu. "Kalkın, korkmayın!" dedi. ⁸ Şakirtler başlarını kaldırıncaya yalnızca İsa'yı gördüler.

⁹ Dağdan inerlerken İsa onlara şu emri verdi: "Ben İnsanoğlu olarak ölümden dirilene kadar gördüklerinizi kimseye söylemeyin."

¹⁰ Şakirtleri O'na, "O zaman din âlimleri neden Mesih'ten önce İlyas gelmeli diyorlar?" diye sordular.

¹¹ İsa onlara şu cevabı verdi: "Doğru, İlyas gelecek, her şeyi düzene sokacak. ¹² Size şunu söyleyeyim, İlyas zaten geldi. Onu tanımadılar, ona yapmadıklarını bırakmadılar. İnsanoğlu da aynı şekilde onların elinden acı çekecektir." ¹³ Şakirtler İsa'nın Vaftizci Yahya'dan söz ettiğini anladılar.

20 16:23 Çekil yolumdan Şeytan İsa'nın bu sözleri, Petrus aracılığıyla konuşan Şeytan'a yöneliktir.

İsa bir çocuğu cinden kurtarıyor

(Markos 9:14-29; Luka 9:37-45)

¹⁴ İsa ve şakirtleri kalabalığın yanına geri döndü. Bir adam İsa'ya gelip önünde diz çöktü. ¹⁵ Adam İsa'ya, "Efendimiz!" dedi, "Oğlumun haline acı! Saralı olduğu için çok sıkıntı çekiyor. Kendini devamlı ateşe ya da suya atıyor. ¹⁶ Onu şakirtlerine getirdim, fakat şifa veremediler."

¹⁷ İsa, "Sizi imansız ve sapmış nesil!" dedi. "Sizinle daha ne kadar kalmam lazım, size daha ne kadar katlanmam lazım? Çocuğu bana getirin." ¹⁸ İsa cine emredince cin çocuğun içinden çıktı. Çocuk o anda şifa buldu.

¹⁹ Sonra şakirtler özel olarak İsa'nın yanına geldiler. "Biz cini neden çıkaramadık?" diye sordular.

²⁰⁻²¹ İsa onlara, "Çünkü imanınız kıt" diye cevap verdi. "Emin olun, hardal tanesi kadar imanınız olsa, şu dağa, 'Buradan kalk, oraya git' dersiniz, gider. Sizin için hiçbir şey imkânsız olmaz."

İsa ölüp dirileceğini tekrar bildiriyor

(Markos 9:30-32; Luka 9:43-45)

²² İsa'nın şakirtleri Celile'de bir araya toplandı. İsa onlara, "İnsanoğlu ihanete uğrayacak, ²³ öldürülecek, fakat üçüncü gün dirilecek" dedi. Bu sözler şakirtleri çok üzdü.

Mabet vergisi

²⁴ İsa ve şakirtleri Kefarnahum'a gitti. İki dirhemlik mabet vergisini toplayan memurlar Petrus'un yanına geldiler, "Hocanız mabet vergisini ödemiyor mu?" diye sordular.

²⁵ Petrus, "Ödüyor" diye cevap verdi; sonra eve girdi.

Petrus daha bir şey demeden İsa ona sordu: "Simun, sence dünyanın kralları kimlerden gümrük ya da haraç alır? Kendi vatandaşlarından mı, yoksa yabancılardan mı?"

²⁶ Petrus, "Yabancılardan alırlar" diye cevap verdi.

İsa ona şöyle dedi: "Demek ki vatandaşlar muaftır; ²⁷ fakat biz yine de mabet vergisini toplayanları gücendirmeyelim. Göle git, oltanı at. Tuttuğun ilk balığın ağzını aç; dört dirhemlik bir akçe bulacaksın. Bu akçeyi ikimizin mabet vergisi olarak ver."

18

En büyük kim?

(Markos 9:33-37, 42-48; Luka 9:46-48; 17:1-2)

¹ O sırada şakirtler İsa'ya sordular: "Semavî Hükümrânlık'ta en büyük kimdir?"

² İsa bir çocuğu yanına çağırdı, şakirtlerin önüne çıkardı. ³ Onlara şöyle dedi: "Emin olun, fikrinizi değiştirip şu çocuk gibi olmazsanız, Semavî Hükümrânlığa asla giremezsiniz. ⁴ Bu çocuk kadar kibirsiz olan, Semavî Hükümrânlık'ta en büyüktür. ⁵ Böyle bir çocuğu benim adıma kabul eden, beni kabul etmiş olur.

Günah tuzakları

(Markos 9:42-48; Luka 17:1-2)

⁶ "Bana iman eden şu mütevazı şakirtlerden birini yoldan çıkarmanın vay haline! Boynuna değirmen taşı asılıp denizin dibine atılması o kişi için daha hayırlı olur. ⁷ İnsanları yoldan çıkaran tuzaklardan ötürü dünyanın insanlarına acıyorum. Böyle tuzaklar her zaman olacaktır, fakat bunlara sebep olan kişinin vay haline!

⁸ "Eğer elin ya da ayağın seni yoldan çıkarırsa, onu kes, at. İki el ya da iki ayakla ebedî ateşe atılmaktansa, tek el ya da tek ayakla ebedî hayata kavuşmanın daha iyidir. ⁹ Eğer gözün seni yoldan çıkarırsa, onu yerinden çıkar, at. İki gözle cehennem ateşine atılmaktansa, tek gözle ebedî hayata kavuşmanın daha iyidir.

Kayıp koyun misali

(Luka 15:3-7)

¹⁰⁻¹¹ "Peşimden gelen bu mütevazı insanlardan herhangi birini hor görmemeye dikkat edin! Size şunu söyleyeyim, cennette onlara hizmet etmek için seçilmiş melekler vardır. Bu melekler semavî Babam'ın huzuruna her zaman çıkarlar. ¹² Söyleyin bana, diyelim ki bir adamın yüz koyunu var ve bunlardan biri yoldan çıkıp kaybolmuş. Bu adam doksan dokuz koyunu dağda bırakıp kaybolan tek koyunu aramaya gitmez mi? ¹³ Emin olun, onu bulduğu zaman, kaybolmamış doksan dokuz koyundan daha çok onun için sevinir. ¹⁴ Aynı şekilde, semavî Babanız da peşimden gelen bu mütevazı insanlardan tek birinin bile helâk olmasını istemez.

Bir mümin günah işlerse

(Luka 17:3)

¹⁵ "Eğer mümin kardeşin sana karşı günah işlerse gidip yanlışını göster. Mesele ikinizin arasında kalsın. Eğer seni dinlerse onu kazanmış olursun. ¹⁶ Fakat dinlemezse bir ya da iki kişiyi yanına al, tekrar onunla görüş; böylece 'her suçlama iki ya da üç şahitle desteklenmelidir.'¹⁷

¹⁷ Onları dinlemeyi reddederse, meseleyi cemaate bildir. Cemaati de dinlemezse, onu putperestlerle ya da vergicilerle aynı kefeye koy.

¹⁸ "Emin olun, yeryüzünde yasakladığınız her şey göklerde de yasak olacak. Yeryüzünde serbest bıraktığınız her şey göklerde de serbest olacak.

¹⁹ "Ve yine emin olun, eğer sizden iki kişi bir konuda anlaşır ve dua ederse semavî Babam dualarını yerine getirecek. ²⁰ Bana iman eden iki ya da üç kişi toplandığı zaman, ben de onlarla birlikte olacağım."

Bağışlamak hakkında

²¹ Petrus, İsa'ya geldi ve şöyle dedi: "Efendimiz, mümin kardeşim bana karşı günah işlemeye devam ederse onu kaç kere bağışlamalıyım? Yedi kere günah işlese bile onu bağışlamalı mıyım?"

²² İsa ona, "Yedi kere değil, yetmiş yedi kere günah işlese bile onu bağışlamalısın" dedi. ²³ "Bir misal vereyim: Semavî Hükümlerlik, hizmetkârlarıyla hesap görmeye karar veren bir krala benzer. ²⁴ Kral hesap görmeye başladığında, kendisine on bin talant² borcu olan bir hizmetli getirilmiş. ²⁵ Adamın borcunu ödeyecek parası yokmuş. Kral, hizmetlinin, karısı, çocukları ve bütün mallarıyla birlikte satılmasını emretmiş. Elde edilen parayla adamın borcu ödenecekti.

²⁶ "Hizmetli yere kapanıp krala yalvarmış: 'Lütfen sabret! Borcumu ödeyeceğim' demiş. ²⁷ Kral adama acımış, borcunu silip onu serbest bırakmış.

²⁸ "Hizmetli oradan çıkmış, kendisine yüz dinar borcu olan bir başka hizmetliye rastlamış. Adamı yakalayıp boğazına sarılmış, 'Borcunu öde!' demiş.

²⁹ "Borçlu olan hizmetli yere kapanıp yalvarmış: 'Lütfen sabret! Borcumu ödeyeceğim' demiş.

³⁰ "Fakat ilk hizmetli bunu kabul etmemiş. Mahkemeye gitmiş, borcunu ödeyene kadar adamı zindana kapattırmış. ³¹ Diğer hizmetliler olanları gördüklerinde çok üzölmüşler. Gidip her şeyi krala anlatmışlar.

³² "Kral ilk hizmetliyi çağırılmış; 'Seni zalim seni!' demiş, 'Bana yalvarıp merhamet dilediğin için bütün borcunu sildim! ³³ Sana nasıl acıdıysam, senin de arkadaşına öyle acıman gerekmez miydi?' ³⁴ Böylece kral çok öfkelenmiş; borcunu ödeyene kadar adamı işkencecilere teslim etmiş.

³⁵ "Mümin kardeşinizi yürekten bağışlamazsanız, semavî Babam da size öyle davranacaktır."

19

Boşanma konusu

(Markos 10:1-12)

¹ İsa bunları söyledikten sonra Celile'den ayrıldı. Şeria Irmağı'nın diğer yakasında kalan Yahudiye topraklarına geçti. ² Büyük bir kalabalık O'nun ardından gitti. Hastalara orada şifa verdi.

³ Bazı Ferisiler İsa'nın yanına geldi. O'nu kendi sözleriyle tuzağa düşürmek niyetindeydiler. "Bir adamın herhangi bir sebeple karısını boşaması caiz midir?" diye sordular.

⁴ İsa şöyle cevap verdi: "Başlangıçta Allah insanları 'erkek ve dişi olarak yarattı.'³ Bunu Tevrat'ta okumadınız mı? ⁵ Allah şöyle dedi: 'Bu sebeple adam annesini babasını bırakacak, karısıyla birleşecek, ikisi tek beden olacak.'⁶ Onlar artık iki değil, tek bedendir. O halde Allah'ın birleştirdiğini hiç kimse ayırmaz."

2 **18:24 talant** o çağda vasıfsız bir işçinin 6000 günlüğüne eşitti.

3 **19:4 Yaratılış** 1:27; 2:24; 5:2

⁷ Ferisiler İsa'ya, "Madem öyle" dediler, "Musa neden boşanma belgesi vermek şartıyla erkeğin karısını boşayabileceğini söyledi?"

⁸ İsa onlara, "Musa inatçılığınız yüzünden buna müsaade etti" dedi. "Fakat başlangıçta böyle bir şey yoktu. ⁹ Size şunu söyleyeyim, cinsel ahlâksızlıktan başka bir sebeple karısını boşayıp başka kadınla evlenen zina etmiş olur."

¹⁰ Şakirtler İsa'ya, "Karı koca arasındaki ilişki buysa, bekâr kalmak daha iyi!" dediler.

¹¹ İsa onlara şöyle dedi: "Herkes dediklerimi kabul edemez. Ancak Allah'ın nasip ettiği kişiler bunu yapabilir. ¹² Çünkü bazısı doğuştan hadımdır, kimisi sonradan hadım edilir, bazısı da Semavî Hükümranlık uğruna kendini hadım sayar. Bunu kabul edebilen etsin!"

İsa çocukları takdis ediyor

(Markos 10:13-16; Luka 18:15-17)

¹³ Bazı kişiler küçük çocuklarını İsa'ya getirdiler. Onlara dokunmasını, takdis etmesini istediler. Fakat şakirtleri onları engellemeye çalıştı. ¹⁴ İsa, "Bırakın çocukları" dedi. "Bana gelmelerine engel olmayın! Çünkü Semavî Hükümranlık bu çocuklar gibi saf olan insanlara aittir." ¹⁵ Çocukları takdis ettikten sonra oradan ayrıldı.

Servet ve ebedî hayat

(Markos 10:17-31; Luka 18:18-30)

¹⁶ Bir adam İsa'ya geldi ve sordu: "Hocam, ebedî hayata sahip olmak için nasıl bir iyilik yapmalıyım?"

¹⁷ İsa ona şu cevabı verdi: "İyiliği neden bana soruyorsun? İyi olan yalnız Allah'tır. Ebedî hayata sahip olmak istiyorsan Allah'ın emirlerini yerine getir."

¹⁸ Adam, "Hangi emirleri?" diye sordu.

Bunun üzerine İsa şöyle dedi: "'Adam öldürme, zina etme, hırsızlık yapma, yalan yere şahitlik etme, ¹⁹ annene babana hürmet et' ve 'komşunu kendini sevdiğin gibi sev.'"

²⁰ Genç adam, "Bütün bunları yerine getiriyorum. Daha ne eksikim var?" dedi.

²¹ İsa ona, "Eğer kâmil biri olmak istiyorsan, git her şeyini sat, parayı fakirlere dağıt. Böylece semada hazinen olur. Sonra da gel, beni takip et" dedi. ²² Genç adam bu sözleri işitince üzüntü içinde oradan ayrıldı. Çünkü çok zengindi.

²³ İsa şakirtlerine şöyle dedi: "Emin olun, zenginler Semavî Hükümranlığa zor girer! ²⁴ Tekrar söyleyeyim, devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Allah'ın Hükümranlığı'na girmesinden daha kolaydır."

²⁵ Şakirtleri bunu duyunca çok şaşırdılar. "Öyleyse kim kurtulabilir?" diye sordular.

²⁶ İsa onlara baktı, "İnsan için bu imkânsız, fakat Allah için her şey mümkündür" dedi.

²⁷ Petrus İsa'ya, "Bak, biz her şeyimizi bırakıp senin peşinden geldik. Bunun karşılığında neyimiz olacak?" dedi.

²⁸ İsa onlara şöyle dedi: "Emin olun, bir devir gelecek, her şey yenilenecek. O zaman ben İnsanoğlu olarak ihtişam içinde tahta oturacağım. Benim peşimden gelen sizler de on iki tahtta oturacaksınız. İsrail'in on iki aşiretine hükmedeceksiniz. ²⁹ Benim uğruma evini, kardeşlerini, ana babasını ya da mal mülkünü feda eden herkes, bunların yüz katını alacak, ebedî hayata sahip olacak. ³⁰ Fakat şimdi birinci olan birçok kişi sonuncu, sonuncu olan birçok kişi birinci olacak."

20

Cömert bağ sahibi misali

¹ "Semavî Hükümrânlık bağ sahibine benzer. Bağ sahibi sabah erkenden bağında çalışacak işçiler aramaya çıkmış. ² İşçilerle günlüğü bir dinara anlaşmış, onları bağına göndermiş.

³ "Sabah dokuz gibi tekrar dışarı çıkmış. Çarşıda iş bekleyen başka adamlar görmüş. ⁴ Onlara, 'Siz de bağımda çalışın. Hakkınızı veririm' demiş. ⁵ Böylece onlar da bağa gitmişler. Bağ sahibi öğle vakti ve öğleden sonra saat üç gibi bir kez daha dışarı çıkmış; aynı şeyi yapmış.

⁶ Saat beşe doğru tekrar çıkmış ve boş dolaşan başkalarını görmüş. Onlara, 'Neden bütün gün burada işsiz güçsüz duruyorsunuz?' diye sormuş. ⁷ 'Kimse bize iş vermedi' diye cevap vermişler.

"Onlara, 'Siz de gidip bağımda çalışın' demiş.

⁸ "Günün sonunda bağ sahibi kâhyasına, 'İşçileri topla. Son gelenlerden başlayarak sırayla hepsine ücretlerini öde' demiş.

⁹ "Saat beşe doğru işe başlayanlar birer dinar almışlar. ¹⁰ İşe sabah erken başlayanlar daha fazla alacaklarını düşünmüşler. Fakat onlar da birer dinar almış. ¹¹ Ücretlerini alınca bağ sahibine karşı söylenmeye başlamışlar. ¹² 'İşe en son gelenler yalnızca bir saat çalıştılar. Bize de onlara verdiğinin aynısını verdin. Hâlbuki biz bütün gün kızgın güneş altında ter döktük' demişler.

¹³ "Bağ sahibi onlardan birine şöyle demiş: 'Arkadaş, ben sana haksızlık etmiyorum. Seninle bir dinara anlaşmadık mı? ¹⁴ Hakkını al, evine git. Son gelen bu işçiye de sana verdiğim ücretin aynısını vermek istiyorum. ¹⁵ Kendi paramla istediğimi yapmaya hakkım yok mu? Cömert olduğum için kıskanıyor musun?'

¹⁶ "İşte bunun gibi, sonuncular birinci, birinciler de sonuncu olacak."

İsa üçüncü kere ölüp dirileceğini bildiriyor

(Markos 10:32-34; Luka 18:31-34)

¹⁷ İsa Kudüs'e gidiyordu. Yolda on iki havarisini bir kenara çekti. Onlara şöyle dedi: ¹⁸ "Dinleyin! Kudüs'e gidiyoruz. İnsanoğlu başrahiplere ve din âlimlerine teslim edilecek. O'nu ölüme mahkûm edecekler, ¹⁹ sonra işgalcilere teslim edecekler. O'nunla alay edecekler, O'nu kırbaçlayacaklar ve çarmıha gerecekler. Fakat O, üçüncü gün dirilecek."

Bir annenin isteği

(Markos 10:35-45)

²⁰ Zebedi'nin karısı, iki oğlu Yakub ve Yuhanna ile beraber İsa'ya geldi. İsa'nın önünde yere kapandı. O'ndan bir dileği olduğunu söyledi.

²¹ İsa kadına, "Ne istiyorsun?" diye sordu.

Kadın, "Bana söz ver, hükümranlığında oğullarımdan biri sağında, diğerleri solunda otursun" dedi.

²² İsa şöyle cevap verdi: "Siz ne dilediğinizi bilmiyorsunuz. Benim çekeceğim acılara siz katlanabilir misiniz?"

Onlar da, "Evet, katlanabiliriz" dediler.

²³ İsa, "Benim çekeceğim acıları siz de çekeceksiniz" dedi, "Fakat sağımda ya da solumda kimin oturacağına ben karar veremem. O yerleri semavî Babam seçtiği kişilere ayırdı."

²⁴ Diğer on havari bunları duydular, iki kardeşe kızdılar. ²⁵ İsa hepsini yanına çağırdı ve şöyle dedi: "Bilirsiniz, hükümdarlar halklarına tahakküm eder, ileri gelenler onlara baskı yaparlar. ²⁶ Sizin aranızda böyle olmamalı. Aranızda önder olmak isteyen, diğerlerinin hizmetkârı olsun. ²⁷ Aranızda birinci olmak isteyen, diğerlerine kulluk etsin. ²⁸ Ben semavî İnsan'ım; beni örnek alın. Ben hizmet edilmek için gelmedim; hizmet etmeye ve canımı birçoğları için fidye olarak vermeye geldim."

İsa iki körün gözünü açıyor

(Markos 10:46-52; Luka 18:35-43)

²⁹ İsa Eriha şehrinden ayrılıyordu; peşinde büyük bir kalabalık vardı. ³⁰ Geçtikleri yolun kenarında iki kör oturuyordu. İsa'nın oradan geçmekte olduğunu duydular. "Ey Efendimiz, Davud Oğlu, bize acı!" diye bağırdılar.

³¹ Kalabalıktakiler onları azarladı, susturmak istedi. Fakat adamlar, "Ey Efendimiz, Davud Oğlu, bize acı!" diyerek daha çok bağırdılar.

³² İsa durdu, onları yanına çağırdı. "Benden ne yapmamı istiyorsunuz?" diye sordu.

³³ Adamlar O'na, "Efendimiz, görmek istiyoruz" dediler.

³⁴ İsa onlara acıdı, gözlerine dokundu. O anda gözleri açıldı; adamlar İsa'nın peşinden gitmeye başladılar.

21

İsa Kudüs'e kral gibi giriyor

(Markos 11:1-11; Luka 19:28-38; Yuhanna 12:12-19)

¹ İsa ve şakirtleri, Kudüs'e yakın Zeytin Dağı'nın eteğindeki Beytfaci Köyü'ne yaklaştılar. İsa iki şakirdini köye gönderdi. ² Onlara şöyle dedi: "Karşıdaki köye gidin. Köye varınca, kazığa bağlı bir dişi eşekle bir sipa bulacaksınız. Onları çözüp bana getirin. ³ Biri size bir şey derse, 'Efendimizin bunlara ihtiyacı var, hemen geri gönderecek' deyin."

⁴ Bu olayla eski peygamberlerden birinin söylediği söz yerine geldi:

⁵ "Kudüs halkına söyleyin:
Bakin, alçakgönüllü kralınız,
eşeğe, evet sıpaya binmiş geliyor!"⁴

⁶ Şakirtleri gidip İsa'nın dediğini yaptılar. ⁷ Eşeği ve sıpayı O'na getirdiler, üzerlerine abalarını yaydılar. İsa sıpaya bindi. ⁸ Kalabalığın çoğu abalarını İsa'nın geçtiği yola serdi. Diğerleri ise ağaçlardan kestikleri dalları yere serdiler. ⁹ İsa'nın önünde ve arkasında büyük bir kalabalık vardı. Şöyle bağıryorlardı:

"Yaşasın Davud Oğlu!
Rab'bin adına gelen mübarektir!
Yücelerdeki Allah'a hamtlar olsun!"⁵

¹⁰ İsa Kudüs'e girdiğinde bütün şehir ayağa kalktı. İnsanlar, "Bu adam da kim?" diye sordular.

¹¹ İsa'nın peşindeki kalabalıklar, "Bu, Celile'nin Nasıra şehrinden İsa Peygamber'dir" dediler.

İsa mabette

(Markos 11:15-19; Luka 19:45-48; Yuhanna 2:13-22)

¹² Daha sonra İsa mabet avlusuna girdi. Avluda alışveriş yapanları kovdu. Para bozanların masalarını ve güvercin satanların tezgâhlarını devirdi.

¹³ İsa onlara, "Tevrat'ta, 'Evim dua evi olacak' diye yazılmıştır. Fakat siz burayı haydut yuvasına çevirdiniz" dedi.⁶

¹⁴ Kör ve sakat bazı kişiler İsa'nın yanına geldiler. Onlara şifa verdi.
¹⁵ Başrahipler ve din âlimleri, İsa'nın yaptığı mucizeleri gördüler; mabette, "Yaşasın Davud Oğlu!" diye bağıran çocuklara öfkeleniler. İsa'ya, ¹⁶ "Çocukların söylediklerini duyuyor musun?" diye sordular.

İsa, "Evet" dedi, "Siz Zebur'da yazılı şu sözü okumadınız mı? 'Çocukların ve bebeklerin ağzından sana hamtlar yükselecek.'"

¹⁷ Sonra İsa onları bırakıp Kudüs'ten ayrıldı. Beytanya köyüne gitti, geceyi orada geçirdi.

İmanın gücü

(Markos 11:12-14, 20-24)

¹⁸ İsa sabah erkenden Kudüs'e dönerken yolda acıktı. ¹⁹ Yol kenarında bir incir ağacı gördü. İncir toplamak için ağacın yanına gitti, fakat ağaçta yapraktan başka bir şey bulamadı. Ağaca, "Bir daha asla meyven olmasın!" dedi. Bu söz üzerine incir ağacı anında kurudu.

4 **21:5** Zekeriya 9:9

5 **21:9** Mezmurlar 118:25-26

6 **21:13** Yeşaya 56:7; Yeremya 7:11

²⁰ Şakirtleri olanları görüp hayrete düştüler. "İncir ağacı nasıl oldu da birdenbire kurudu?" diye sordular.

²¹ İsa onlara şöyle cevap verdi: "Emin olun, Allah'a imanınız olur ve şüphe etmezseniz, incir ağacına yaptığımı yapmakla kalmazsınız. Bu dağa, 'Kalk, denize atla' derseniz, dediğiniz olur. ²² İmanla dua ederseniz, dilediğiniz her şeyi alırsınız."

İsa'nın yetkisi

(Markos 11:27-33; Luka 20:1-8)

²³ İsa mabet alanında vaaz ediyordu. Başrahipler ve ileri gelenler İsa'ya yaklaştılar. O'na sordular: "Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun? Sana bu yetkiyi kim verdi?"

²⁴ İsa onlara şu cevabı verdi: "Ben de size bir soru sorayım. Eğer cevap verirsiniz, bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylerim. ²⁵ Yahya vaftiz etme yetkisini kimden aldı? Allah'tan mı, insandan mı?"

Bu soruyu tartışmaya başladılar. Birbirlerine şöyle dediler: "Allah'tan' desek, 'O zaman ona neden inanmadınız?' diyecek, ²⁶ 'insandan' desek, o zaman halk bize kızacak, çünkü hepsi Yahya'yı peygamber sayıyor." ²⁷ Cevap olarak, "Bilmiyoruz" dediler.

İsa, "Ben de bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim" dedi.

İki oğul misali

²⁸ İsa devam etti: "Peki ya şuna ne dersiniz? Bir adamın iki oğlu varmış. Adam büyük oğluna gitmiş, 'Oğlum, bugün git bağda çalış!' demiş.

²⁹ "Oğlu, 'Gitmek istemiyorum' demiş. Fakat sonra pişman olmuş, bağda çalışmaya gitmiş.

³⁰ "Adam diğer oğluna gidip aynı şeyi söylemiş. Bu oğul, 'Giderim, efendim' demiş, fakat gitmemiş.

³¹ "Bu iki oğuldan hangisi babasına itaat etti?"

"Büyük olan" diye cevapladılar.

İsa onlara şöyle dedi: "Emin olun, vergiciler ve fahişeler Allah'ın Hükümrânlığı'na sizden önce girecekler. ³² Vaftizci Yahya size hak yolunu göstermeye geldi, ona inanmadınız. Fakat vergiciler ve fahişeler inandı. Siz bunları gördünüz, ancak yine de tövbe etmediniz, Yahya'ya inanmadınız."

Hain bağcılar misali

(Markos 12:1-12; Luka 20:9-19)

³³ "Şimdi şu misali dinleyin: Bir bağ sahibi varmış. Bağını duvarla çevirmiş, içine üzüm sıkma çukuru kazmış ve bir bekçi kulesi dikmiş. Sonra bağını bağcılara kiralamış ve seyahate çıkmış. ³⁴ Bağbozumu zamanı geldiğinde üzümlerden kendine düşen payı almaları için kölelerini bağcılara göndermiş.

³⁵ "Fakat bağcılar adamın kölelerini yakalamış, birini taşlamışlar, birini dövmüşler, birini de öldürmüşler. ³⁶ Bunun üzerine adam daha fazla köle göndermiş. Bağcılar bunlara da aynı şeyi yapmışlar. ³⁷ En sonunda kendi oğlunu göndermiş. 'Oğluma saygı gösterirler' diye düşünmüş.

³⁸ "Bağcılar adamın oğlunun geldiğini görmüşler; kendi aralarında şöyle konuşmuşlar: 'Bağ sahibinin mirasçısı bu! Haydi, onu öldürelim, mirasına konalım.' ³⁹ Böylece onu tutmuşlar, öldürüp bağın dışına atmışlar.

⁴⁰ "Sizce bağın sahibi geldiği zaman bu bağcılara ne yapacak?"

⁴¹ İsa'ya şöyle cevap verdiler: "Bu zalim adamları hiç acımadan yok edecek. Bağ da başka bağcılara kiralayacak; onlar da bağbozumunda ona düşen payı verecekler."

⁴² İsa onlara şunu sordu: "Siz Zebur'da şu sözleri okumadınız mı?"

**'İnşaatçıların reddettiği taş, binanın temel taşı oldu.
Bu Rab'bin işidir, gözümüzde harika bir şeydir!'**⁷

⁴³ "Size açıkça söylüyorum, Allah'ın Hükümrânlığı sizin elinizden alınacak, hükümrânlığa yaraşır biçimde davranan başka insanlara verilecek. ⁴⁴ O taşın üzerine düşen paramparça olacak. Taş da kimin üzerine düşerse, onu ezip toz edecek."

⁴⁵ Başrahipler ve Ferisiler, İsa'nın bu misallerle kendilerini kast ettiğini anladılar. ⁴⁶ O'nu yakalamaya çalıştılar, fakat halkın tepkisinden korktular. Çünkü halk İsa'yı bir peygamber olarak görüyordu.

22

Düğün misali

(Luka 14:15-24)

¹ İsa halka yine misallerle konuşmaya başladı. Şöyle dedi:

² "Semavî Hükümrânlık, oğlu için düğün ziyafeti veren bir krala benzer.

³ Kral, davetlileri ziyafete çağırınsınlar diye hizmetkârlarını göndermiş, fakat davetliler gelmek istememiş.

⁴ "Kral bir kez daha hizmetkârlarını göndermiş. Onlara şöyle demiş: 'Davetlilere şunu söyleyin: Bakın ziyafet hazırlandı. Boğalarımı ve besili sığırlarımı kestim. Her şey hazır, buyurun ziyafete!'

⁵ "Fakat davetliler bu davete ilgi göstermemişler. Bazıları tarlada, bazıları da dükkânlarında çalışmaya gitmiş. ⁶ Diğerleri kralın hizmetkârlarını yakalayıp hırpalamış, ardından da öldürmüş. ⁷ Kral duruma öfkelenmiş. Askerlerini gönderip o katilleri yok etmiş; şehirlerini ateşe vermiş.

⁸ "Sonra hizmetkârlarına şöyle demiş: 'Düğün ziyafeti hazır, fakat davet ettiklerim buna lâyık değilmiş. ⁹ O zaman yol kavşaklarına gidin, kimi bulursanız davet edin.' ¹⁰ Hizmetkârlar sokaklara çıkmış, iyi kötü kimi buldularsa toplamışlar. Ziyafet alanı konuklarla dolmuş.

¹¹ "Kral konukları görmeye gelince üzerinde düğün elbisesi olmayan bir adam görmüş. ¹² Adama, 'Arkadaş, üzerinde düğün elbisesi olmadan buraya nasıl girdin?' diye sormuş. Adam cevap verememiş. ¹³ O zaman kral hizmetkârlarına şöyle emretmiş: 'Bu adamın ellerini ayaklarını bağlayın ve onu dışarıdaki karanlığa atın! Orada feryat ve figan olacaktır.' ¹⁴ Evet, davet edilenler çok, fakat seçilenler azdır."

Sezar'ın hakkı Sezar'a

(Markos 12:13-17; Luka 20:20-26)

¹⁵ Sonra Ferisiler oradan ayrıldılar. İsa'ya düzen kurmak için bir araya geldiler. O'nu kendi sözleriyle tuzağa düşürmek istiyorlardı. ¹⁶ Kendi şakirtlerini Hirodes yanlılarıyla⁸ birlikte İsa'ya gönderdiler. Bunlar gelip İsa'ya sordular: "Hocam, senin dürüst biri olduğunu biliyoruz. Sözünü sakınmazsın. İnsanlar arasında ayırım yapmadan Allah'ın yolunu dosdoğru vazedersin. Kimseyi kayırmazsın. ¹⁷ Söyle bize: Sezar'a⁹ vergi vermek caiz mi, değil mi?"

¹⁸ İsa onların kötü niyetinin farkındaydı. Onlara şöyle dedi: "Sizi ikiyüzlüler! Neden beni tuzağa düşürmeye kalkışyorsunuz? ¹⁹ Vergi olarak verdiğiniz parayı bana gösterin." O'na bir dinar getirdiler. ²⁰ İsa, "Üzerinde kimin resmi, kimin adı var?" diye sordu.

²¹ Onlar, "Sezar'ın" diye cevap verdiler.

O zaman İsa, "O halde Sezar'ın hakkını Sezar'a, Allah'ın hakkını Allah'a verin!" dedi.

²² Bu cevabı duyunca büyük şaşkınlığa düştüler. O'nun yanından uzaklaştılar.

Kıyametle ilgili soru

(Markos 12:18-27; Luka 20:27-40)

²³ Aynı gün Sadukiler İsa'nın yanına geldiler. Bunlar ölülerin dirileceğine inanmazlar. O'na şöyle dediler: ²⁴ "Hocam, Musa Tevrat'ta şöyle der: 'Bir adam çocuksuz ölürse, kardeşi onun dul karısıyla evlensin, soyunu sürdürsün.'¹⁰ ²⁵ Aramızda yedi kardeş vardı. En büyük olan evlendi ve sonra öldü. Çocuğu olmadığından kardeşi onun dul karısını aldı. ²⁶ Aynı şey ikinci ve üçüncü kardeşin de başına geldi. Yedi kardeşin hepsi kadınla evlendi ve öldü. ²⁷ En sonunda kadın da öldü. ²⁸ Ahirette bu kadın yedi kardeşten hangisinin karısı olacak? Zira hepsiyle evlendi."

²⁹ İsa onlara şöyle cevap verdi: "Tevrat'ı ve Allah'ın kudretini bilmediğinizden dolayı sapıtıyorsunuz! ³⁰ Ahirette insanlar evlenmez. Cennetteki melekler gibidirler. ³¹ Allah'ın diriliş hakkında ne söylediğini

8 **22:16 Hirodes yanlıları** Kral Hirodes'i destekleyen siyasi bir Yahudi grubu.

9 **22:17 Sezar** Roma imparatorlarının genel unvanı.

10 **22:24 Yasa'nın Tekrarı** 25:5

okumadınız mı? Allah şöyle diyor: ³² 'Ben İbrahim'in, İshak'ın, Yakub'un Allahı'yım.' O ölümlerin değil, dirilerin Allahı'dır."

³³ Kalabalıklar bu sözleri işitti. İsa'nın vaazı karşısında şaşakaldılar.

En büyük emir

(Markos 12:28-34; Luka 10:25-28)

³⁴ Ferisiler İsa'nın Sadukileri susturduğunu duyunca bir araya toplandılar. ³⁵ İçlerinden bir şeriat âlimi, İsa'yı tuzağa düşürmek için şöyle sordu: ³⁶ "Hoca, şeriatdaki en büyük emir nedir?"

³⁷ İsa ona, "'Rab Allahın'ı bütün kalbinle, bütün canınla, bütün aklınla sev'" dedi. ³⁸ "Birinci ve en büyük emir budur. ³⁹ Buna benzer ikinci emir ise şudur: 'Komşunu kendini sevdiğin gibi sev'. ⁴⁰ Bütün Tevrat ve peygamberlik kitapları bu iki emre dayanır."

Mesih kimdir?

(Markos 12:35-37; Luka 20:41-44)

⁴¹ Ferisiler toplu haldeyken İsa onlara şunu sordu: ⁴² "Mesih hakkındaki düşünceniz nedir? O kimin oğludur?"

Onlar, "Davud'un Oğlu'dur" diye cevap verdiler.

⁴³ İsa şöyle dedi: "O halde Davud Mukaddes Ruh vasıtasıyla Mesih'e neden 'Efendim' diye hitap ediyor? Davud Zebur'da şöyle diyor:

⁴⁴ 'Rab Efendim'e dedi ki, sağımda otur.

Bütün düşmanlarını ayaklarının altına sereceğim.'

⁴⁵ "Eğer Davud, Mesih'e 'Efendim' diyorsa, Mesih nasıl onun oğlu olabilir?"

⁴⁶ İsa'ya cevap veremediler. O günden sonra kimse O'na soru sormaya cesaret edemedi.

23

İsa din önderlerini azarlıyor

(Markos 12:38-40; Luka 11:37-52; 20:45-47)

¹ Sonra İsa halka ve şakirtlerine şöyle seslendi: ² "Din âlimleri ve Ferisiler Musa'nın şeriatını vazetmeye yetkilidirler. ³ Bu sebeple onlara itaat edin, size söyledikleri her şeyi yapın, fakat yaptıklarını yapmayın. Çünkü söyledikleri şeyi kendileri yapmazlar. ⁴ Ağır yükleri başkalarının sırtına yüklerler, fakat kendileri bunları taşımak için parmaklarını kıpırdatmazlar.

⁵ "Yaptıkları bütün iyilikleri gösteriş olsun diye yaparlar. Muskalarını¹¹ büyük, elbiselerinin püsküllerini¹² uzun yaparlar. Bununla

¹¹ **23:5 muska-eski dilde 'hamail'** Eski Ahit'ten bazı ayetlerin içine konduğu, alna ya da sol kola takılan küçük kutu.

¹² **23:5 püskül** Dindar Yahudiler, şeriat emirlerini akıllarında tutmak için elbiselerine püsküller dikerdi.

dindarlıklarını ispatlamaya çalışırlar. ⁶ Ziyafetlerde başköşelere, havralarda en muteber yerlere oturmaktan hoşlanırlar. ⁷ İnsanların onları sokakta hürmetle selamlamasından ve, 'Hocamız' diye çağırmasından zevk alırlar.

⁸ "Fakat kimse sizi 'hocamız' diye çağırmasın, çünkü tek bir hocanız var ve hepiniz kardeşsiniz. ⁹ Yeryüzünde kimseye 'semavî Baba' demeyin, çünkü tek bir semavî Babanız var. ¹⁰ İnsanların sizi 'mürşit' diye çağırmasına izin vermeyin, çünkü tek bir mürşidiniz var, o da Mesih'tir. ¹¹ Aranızda en büyük olan, diğerlerinin hizmetkârı olsun. ¹² Kendini yücelten küçülecek, kendini küçük gören yüceltilecektir.

¹³⁻¹⁴ "Vay halinize ikiyüzlü din âlimleri ve Ferisiler! Semavî Hükümrânlığın kapısını insanlara kapatırsınız. Ne kendiniz girersiniz, ne de girmeye çalışanları içeri bırakırsınız.

¹⁵ "Vay halinize ikiyüzlü din âlimleri ve Ferisiler! Tek bir kişiyi dininize döndürmek için denizleri, kıtaları aşarsınız. Onu bulunca da kendinizden iki kat cehennemlik edersiniz.

¹⁶ "Vay halinize kör kılavuzlar! 'Eğer biri mabet üzerine yemin ederse, yeminini tutmak zorunda değildir, fakat mabetteki altınlar üzerine edilen yemin tutulmalıdır' dersiniz. ¹⁷ Sizi kör budalalar! Hangisi daha değerli, altın mı yoksa altını mukaddes kılan mabet mi?

¹⁸ "Diyorsunuz ki, 'Eğer biri sunak üzerine yemin ederse, yeminini tutmak zorunda değildir, fakat sunaktaki adak üzerine edilen yemin tutulmalıdır.' ¹⁹ Sizi körler! Hangisi daha değerli, adak mı yoksa adağı mukaddes kılan sunak mı? ²⁰ Sunak üzerine yemin eden kişi, hem sunak hem de sunak üstündeki her şey üzerine yemin etmiş olur. ²¹ Mabet üzerine yemin eden, hem mabet hem de mabetteki her şey üzerine yemin etmiş olur. ²² Gök üzerine yemin eden, hem Allah'ın tahtı hem de tahtta oturan Allah üzerine yemin etmiş olur.

²³ "Vay halinize ikiyüzlü din âlimleri ve Ferisiler! Nanenin, dereotunun ve kimyonun ondalığını verirsiniz, fakat şeriatın çok daha önemli unsurlarını, yani adaleti, merhameti ve sadakati ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden asıl bunları yerine getirmelisiniz. ²⁴ Sizi kör kılavuzlar! Sineği süzerek ayırırsınız, fakat deveyi yutarsınız!

²⁵ "Vay halinize ikiyüzlü Tevrat âlimleri ve Ferisiler! Bardakla çanağın dışını yıkarsınız, fakat bunların içi hile ve açgözlülükle kazandıklarınızla doludur. ²⁶ Sizi kör Ferisiler, önce bardağın içini yıkayın, böylece dışı gibi içi de temiz olsun.

²⁷ "Vay halinize ikiyüzlü din âlimleri ve Ferisiler! Badanalı mezarlar gibisiniz. Bu mezarlar dıştan güzel görünür, fakat içleri ölü kemikleri ve murdarlıkla doludur. ²⁸ Aynı şekilde siz de dıştan sâlih görünüyorsunuz, fakat içiniz ikiyüzlülük ve kötülükle doludur.

²⁹ "Vay halinize ikiyüzlü din âlimleri ve Ferisiler! Peygamberler için kabirler yapar, sâlihlerin türbelerini süslersiniz. ³⁰ 'Eğer atalarımızın günlerinde yaşasaydık, peygamberlerin kanına girmezdik' dersiniz.

³¹ Aslında peygamberleri öldürenlerin soyundan geldiğinizi itiraf ediyorsunuz. ³² O halde durmayın, atalarınızın başlattığını siz bitirin!

³³ "Sizi yılanlar, engerekler soyu! Cehenneme mahkûm olmaktan kurtulacağınızı mı sanıyorsunuz? ³⁴ Bakın, size peygamberler, hikmetli kişiler, âlimler gönderiyorum. Bunların bazılarını öldürecek, çarmıha gereceksiniz. Bazılarını havralarınızda kırbaçlayacak, şehirden şehre süreceksiniz.

³⁵ "Böylece sâlih adam Habil'den Berekya oğlu Zekeriya'ya¹³ kadar öldürülen her sâlih adamın kanından sorumlusunuz. Zekeriya'yı mabetle sunak arasında siz öldürdünüz. ³⁶ Emin olun, bütün bunların cezasını bu nesil çekecektir.

İsa Kudüs halkını uyarıyor

(Luka 13:34-35)

³⁷ "Ey Kudüs, peygamberleri öldüren, Allah'ın resullerini taşıyan Kudüs! Tavuk nasıl civcivlerini kanatlarının altına toplarsa, ben de kaç defa sizleri öyle toplamak istedim; fakat siz istemediniz. ³⁸ İşte bu yüzden Allah mabedinizi terk edecek. ³⁹ Size şunu söyleyeyim, 'Rab'bin adına gelen mübarek olsun!' ¹⁴ diyene kadar beni bir daha görmeyeceksiniz."

24

Gelecekle ilgili uyarılar

(Markos 13:1-31; Luka 21:5-33)

¹ İsa mabetten çıkmış gidiyordu. Yolda giderken şakirtleri yanına geldiler; dikkatini mabedin muhteşem binalarına çekmek istediler. ² İsa onlara şöyle cevap verdi: "Bütün bunları görüyorsunuz değil mi? Emin olun, burada taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!"

³ İsa Zeytin Dağı'na çıktı. Şakirtleri tek başlarına O'na geldiler, "Bize söyle, bunlar ne zaman olacak? Gelişinin ve bu çağın sonunun alâmeti ne olacak?" diye sordular.

⁴ İsa şöyle dedi: "Dikkat edin, kimse sizi saptırmasın. ⁵ Birçokları ortaya çıkıp benim adımı kullanacak. 'Ben Mesih'im' diyecekler. Birçok kişiyi saptıracaklar. ⁶ Savaş gürültüleri, savaş haberleri duyacaksınız. Sakın korkmayın! Bunların olması lazımdır. Fakat bu, henüz çağın sonu değildir. ⁷ Millet millete, devlet devlete savaş açacak. Yer yer kıtlıklar ve depremler olacak. ⁸ Bütün bunlar, doğum yapmak üzere olan kadının ilk sancıları gibi, büyük sıkıntıların başlangıcıdır.

⁹ "O zaman size eziyet edecekler, hattâ öldürecekler. Benim şakirtlerim olduğunuz için bütün halklar sizden nefret edecek. ¹⁰ O zaman birçokları imandan dönecek; birbirlerini ele verecek ve birbirlerinden nefret edecekler. ¹¹ Pek çok sahte peygamber ortaya çıkacak, birçok insanı saptıracaklar. ¹² Kötülükler çoğalacak, bu yüzden birçok insanın sevgisi soğuyacak. ¹³ Fakat sona kadar dayanan kurtulacaktır. ¹⁴ Semavî

13 23:35 Habil ve Zekeriya Eski Ahit'te öldürüldükleri bildirilen birinci ve sonuncu peygamberler.

14 23:39 Mezmurlar 118:26

Hükümranlığın müjdesi bütün dünyada duyurulacaktır. Bu müjde bütün halklara bir şahitlik olacak ve bundan sonra son gelecektir.

¹⁵ "Danyel Peygamber, 'yıkıcı iğrenç şey'den söz etmişti¹⁵. Bu şeyi mabedin mukaddes yerinde gördüğünüz zaman -okuyan anlasın-
¹⁶ Yahudiye'de olanlar dağlara kaçsın. ¹⁷ Damda olan, evdeki eşyalarını almak için bile aşağı inmesin; ¹⁸ tarlada çalışan, abasını almak için eve dönmessin. ¹⁹ O gün hamile olan ya da çocuk emziren kadınların vay haline! ²⁰ Dua edin, kaçışınız kışa ya da Şabat Günü'ne rastlamasın. ²¹ O günler çok sıkıntılı olacak. Böylesi dünyanın başlangıcından beri görülmemiş ve bir daha asla görülmeyecektir. ²² Dahası, eğer Allah o günleri kısaltmasaydı hiç kimse sağ kalamazdı. Fakat Allah o günleri, seçtiği kişilerin hatırına kısaltmıştır.

²³ "O günlerde biri size, 'İşte Mesih burada', ya da, 'İşte şurada' derse, inanmayın. ²⁴ Çünkü sahte mesihler, sahte peygamberler türeyecek. Bunlar insanları saptırmak için büyük mucizeler ve alâmetler yapacaklar. Ellerinden gelse Allah'ın seçtiği kulları da saptıracaklar. ²⁵ İşte, sizi önceden uyarıyorum. ²⁶ Size, 'Bakın! Mesih kırdı' derlerse, gitmeyin. 'Bakın! Gizli yerde saklanıyor!' derlerse inanmayın. ²⁷ Çünkü doğuda çakıp batıyı aydınlatan şimşek nasılsa, İnsanoğlu'nun gelişi de öyle olacaktır. ²⁸ Leş neredeyse, akbabalar oraya üşüşecek.

²⁹ "O günlerdeki sıkıntının hemen ardından,
Güneş kararacak, ay ışık vermez olacak,
Yıldızlar gökten düşecek, semavî cisimler sarsılacak.¹⁶

³⁰ "O zaman İnsanoğlu'nun alâmeti gökte görülecek. Yeryüzündeki bütün halklar ağlayıp dövünecek. İnsanoğlu'nun kudretle ve büyük ihtişamla bulutlar üzerinde geldiğini görecekler. ³¹ İnsanoğlu, güçlü bir borazan sesiyle meleklerini gönderecek. Melekler, O'nun seçtiklerini göğün bir ucundan diğerine kadar, dünyanın dört bir yanından toplayacaklar.

³² "İncir ağacından ders alın. Dalları yeşillenip yapraklanınca yaz mevsiminin yaklaştığını anlarsınız. ³³ Aynı şekilde, bütün bu olayları gördüğünüz zaman, bilin ki Semavî Hükümrâlık yaklaştı, kapıdadır. ³⁴ Emin olun, bütün bu şeyler olmadan bu nesil yok olmayacak. ³⁵ Yer ve gök ortadan kalkacak, fakat benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır.

Bilinmeyen gün ve saat

(Markos 13:32-37; Luka 12:41-48; 17:26-30, 34-36)

³⁶ "Fakat o günü ve saati kimse bilmez; cennetteki melekler ve semavî Oğul bile bilmez. Yalnızca semavî Baba bilir. ³⁷ Nuh Nebi'nin zamanında nasıl olduysa İnsanoğlu'nun gelişinde de öyle olacak. ³⁸ Tufandan önceki günlerde insanlar yiyor, içiyor, evleniyorlardı. Nuh'un

15 **24:15** Danyel 9:27; 11:31; 12:11

16 **24:29** Yeşaya 13:10; 34:4

gemiye bindiği güne kadar bu böylece sürdü. ³⁹ Tufan gelip hepsini silip süpürene kadar her şeyden habersizdiler. İnsanoğlu'nun gelişi de böyle olacak. ⁴⁰ O gün tarlada çalışan iki kişiden biri alınacak, biri bırakılacak. ⁴¹ Değirmende buğday öğüten iki kadından biri alınacak, biri bırakılacak. ⁴² "Bu yüzden uyanık kalın. Çünkü Efendiniz'in ne gün geleceğini bilemezsiniz. ⁴³ Şunu iyi bilin: Ev sahibi hırsızın geleceği saati bilse uyumaz, evinin soyulmasına izin vermez. ⁴⁴ Bu sebeple siz de her an hazır olun, zira İnsanoğlu hiç ummadığınız bir anda gelecektir. ⁴⁵ "Sadık ve akıllı bir köle düşünün. Efendisi onu diğer kölelerin başına getirir ve onlara zamanında yiyecek vermekle vazifelendirir. ⁴⁶ Efendisi eve döndüğünde iş başında bulacağı o köleye ne mutlu! ⁴⁷ Emin olun, efendisi onu bütün mallarının başına koyacak. ⁴⁸ "Diğer taraftan kötü niyetli bir köle düşünün. Bu köle içinden, 'Efendimin gelişine çok var' der. ⁴⁹ Diğer köleleri dövmeye ve sarhoşlarla yiyip içmeye koyulur. ⁵⁰ Efendisi ummadığı bir anda gelecek; ⁵¹ onu şiddetle cezalandıracak ve ikiyüzlülerin yanına atacaktır. Orada feryat ve figan olacaktır!"

25

On kız misali

¹ "O zaman Semavî Hükümrânlık, kandilleriyle damadı karşılamaya çıkan on genç kıza benzeyecek. ² Bunların beşi akıllı, beşi akılsızmış. ³ Akılsızlar kandillerini almışlar, fakat yağ almamışlar. ⁴ Akıllı kızlar ise kandilleriyle birlikte yanlarına fazladan yağ da almışlar. ⁵ Damat gecikince bütün kızlar uykuya dalmış.

⁶ "Gece yarısı bir ses yankılanmış: 'İşte damat geliyor. Çıkıp onu karşılayın!'

⁷ "O an kızların hepsi uyanıp kandillerini hazırlamışlar. ⁸ Fakat akılsız kızlar akıllılara, 'Bize yağınızdan biraz verin. Kandillerimiz sönmek üzere!' demişler.

⁹ "Akıllı kızlarsa şöyle cevap vermiş: 'Veremeyiz, çünkü hem bize hem size yetmez. Gidip pazardan yağ alın.'

¹⁰ "Onlar yağ almaya giderken damat gelmiş. Hazır olan kızlar onunla birlikte düğün ziyafetine girmişler. Ardından kapı kilitlenmiş.

¹¹ "Sonra diğer kızlar da gelmiş. 'Efendimiz, Efendimiz! Kapıyı aç!' demişler.

¹² "Damat, 'Doğrusu ben sizi tanımıyorum' diye cevap vermiş.

¹³ "Bu sebeple uyanık kalın. Çünkü İnsanoğlu'nun döneceği günü ya da saati bilemezsiniz."

Emanet para misali

(Luka 19:11-27)

¹⁴ "Semavî Hükümrânlık, yolculuğa çıkan bir adama benzer. Adam, ayrılmadan önce hizmetkârlarını çağırarak, onlara mallarını emanet etmiş.

¹⁵ Hizmetkârlarının kabiliyetine göre birine beş, birine iki, birine de bir çuval gümüş para vermiş. Sonra yoluna gitmiş. ¹⁶ Beş çuval alan hemen

gidip parayı işletmiş ve beş çuval daha kazanmış. ¹⁷ Aynı şekilde iki çuval alan iki çuval daha kazanmış. ¹⁸ Fakat bir çuval para alan hizmetkâr gitmiş, bir çukur kazmış ve efendisinin parasını oraya saklamış.

¹⁹ "Uzun zaman sonra bu hizmetkârların efendisi geri dönmüş. Onlarla hesap görmeye oturmuş. ²⁰ Beş çuval para alan adam yanında beş çuval daha getirmiş. 'Efendim' demiş, 'Bana beş çuval para emanet etmiştin; bak, beş çuval daha kazandım.'

²¹ "Efendisi ona şöyle demiş: 'Aferin! Sen iyi ve itimada lââyık bir hizmetkârsın! Küçük işte sadık kaldın, ben de seni büyük işlerin başına geçireceğim. Gel, sevincime ortak ol!'

²² "Sonra iki çuval para alan adam gelmiş. 'Efendim' demiş, 'Bana iki çuval para emanet etmiştin; bak, iki çuval daha kazandım.'

²³ "Efendisi ona şöyle demiş: 'Aferin! Sen iyi ve itimada lââyık bir hizmetkârsın! Küçük işte sadık kaldın, ben de seni büyük işlerin başına geçireceğim. Gel, sevincime ortak ol!'

²⁴ "Daha sonra bir çuval para alan adam gelmiş. 'Efendim' demiş, 'Senin sert bir adam olduğunu biliyorum. Ekmediğin yerden biçer, harman savurmadığın yerden devşirirsin. ²⁵ Korktum, gittim, verdiğin çuvalı gömdüm. İşte, al paran burda!'

²⁶ "Efendisi ona şöyle demiş: 'Seni yararsız ve tembel hizmetkâr! Madem ekmediğim yerden biçtiğimi, harman savurmadığım yerden devşirdiğimi biliyorsun, ²⁷ paramı neden işletmedin? Ben de geldiğim zaman paramı faiziyle birlikte geri alırdım.' ²⁸ Sonra diğer hizmetkârlarına, 'Bu adamın elindeki çuvalı alın, on çuval parası olana verin' demiş. ²⁹ 'Kimin elinde çok varsa, ona daha çok verilecek ve bolluğa kavuşacak. Fakat kimin elinde az varsa, elindeki de alınacak. ³⁰ Öyleyse şu yararsız hizmetkârı dışarıya, karanlığa atın! Orada feryat ve figan olacaktır.'

İsa her şeyin hâkimidir

³¹ "İnsanoğlu bütün melekleriyle birlikte ihtişam içinde gelecek ve kral gibi ihtişamlı tahtına oturacak. ³² Bütün halklar, O'nun huzurunda toplanacak. Çoban koyunları keçilerden nasıl ayırırsa, O da insanları birbirinden öylece ayıracak. ³³ Koyunları sağına, keçileri soluna alacak.

³⁴ "Sonra Kral sağındakilere şöyle diyecek: 'Gelin, ey semavî Babam'ın mübarekleri! Dünya yaratıldığından beri sizin için hazırlanan hükümler miras alın. ³⁵ Çünkü ben açken doyurdunuz, susamışken su verdiniz. Yabancıydım, bana kapınızı açtınız. ³⁶ Çıplaktım giydirdiniz. Hastaydım bana baktınız. Zindandaydım beni ziyaret ettiniz.'

³⁷ "O zaman sâlih kişiler şöyle cevap verecek: 'Efendimiz, seni ne zaman aç gördük de doyurduk, susuz gördük de su verdik? ³⁸ Seni ne zaman yabancı gördük de sana kapımızı açtık, çıplak gördük de giydirdik? ³⁹ Ne zaman seni hasta ya da zindanda gördük de ziyaret ettik?'

⁴⁰ "Kral onlara şöyle cevap verecek: 'Emin olun, en mütevazı mümin kardeşlerimden biri için bunları yaptığınız zaman, benim için yapmış oldunuz.'

⁴¹ "Sonra solundakilere şöyle diyecek: 'Önümden çekilin ey lânetliler! Şeytan ve onun cinleri için hazırlanan ebedî ateşe gidin.

⁴² Çünkü açtım doyurmadınız, susuzdum su vermediniz. ⁴³ Yabancıydım, beni açıkta bıraktınız. Çıplaktım, giydirmediniz. Hastaydım, zindandaydım, beni ziyaret etmediniz.'

⁴⁴ "O zaman onlar şöyle cevap verecek: 'Efendimiz, seni ne zaman aç, susuz, yabancı, çıplak, hasta ya da zindanda gördük de yardım etmedik?'

⁴⁵ "Kral onlara şöyle cevap verecek: 'Emin olun, bu en mütevazı mümin kardeşlerimden biri için bunu yapmadığınız zaman benim için de yapmamış oldunuz.'

⁴⁶ "Bunlar ebedî azaba, sâlih kişilerse ebedî hayata girecek."

26

Yahudi yetkililer İsa'yı öldürmeyi tasarlıyor

(Markos 14:1-2; Luka 22:1-2; Yuhanna 11:45-53)

¹ İsa bütün bunları söyledikten sonra şakirtlerine şöyle dedi:

² "Biliyorsunuz, yarından sonra Fısıh Bayramı¹⁷. İnsanoğlu çarmıha gerilmek üzere düşmanlarının eline teslim edilecek."

³ Bu sırada başrahipler ve ileri gelenler¹⁸, başrahip¹⁹ Kayafa'nın sarayında toplandılar. ⁴ İsa'yı hileyle yakalayıp öldürmek için bir yol aradılar. ⁵ Ancak, "Bayramda olmasın, yoksa halk ayaklanır" dediler.

İsa Beytanya'da

(Markos 14:3-9; Yuhanna 12:1-8)

⁶ İsa Beytanya'da cüzamlı Simun'un evindeydi. ⁷ Bir kadın O'na yaklaştı. Elinde kaymaktaşından yapılmış bir kap ve kabın içinde çok değerli, güzel kokulu yağ vardı. İsa sofrada otururken kadın yağı usul usul O'nun başından aşağı döktü.

¹⁷ **26:2 Fısıh Bayramı** İsrail halkı ve ataları için çok önemli ve mukaddes bir gün. Musa Peygamber'in döneminde Allah'ın onları Mısır'daki kölelikten kurtardığını anmak için her yıl bu günde özel bir yemek yerler. "Fısıh" sözcüğü, İbranice, "atlamak, ölümden esirgemek" anlamına gelen kelimedenden türetilmiştir. Bkz. Çıkış 11,12,13 bölümler.

¹⁸ **26:3 başrahipler ve ileri gelenler** Bunlar Yahudilerin Yüksek Kurulu'nu oluşturan önde gelen Yahudilerdi. Roma yönetiminin işten aldığı başrahiplerden ve halkın saydığı din âlimlerinden oluşurdu.

¹⁹ **26:3 başrahip** Allah'ın halkı olan Yahudilerin "Eski Ahit" düzeni içerisindeki en önemli rahibi ve önderiydi. Yılda bir kez mabetteki en mukaddes yere kurban kaniyle girerek halkın günahlarının bağışlanmasına aracılık ederdi. Yeni Ahit (İncil) düzeninde Allah halkının başrahibi İsa Mesih'tir (İbraniler 7:11-8:13).

⁸ İsa'nın şakirtleri kadının yaptığı görünce kızdılar. "Bu değerli yağı neden zıyan ediyor?" dediler. ⁹ "Büyük paraya satabilir, parasını fakirlere dağıtabilirdik."

¹⁰ İsa şakirtleri duyunca, "Kadını neden üzüyorsunuz?" dedi. "Benim için güzel bir şey yaptı. ¹¹ Fakirler her zaman aranızda olacak, fakat ben her zaman aranızda olmayacağım. ¹² Kadın kokulu yağı bedenime sürdü; çünkü beni gömülmeye hazırlıyor. ¹³ Emin olun, kurtuluş müjdesi dünyanın neresinde duyurulursa, bu kadının yaptığı da hep anılacaktır."

Yahuda'nın ihaneti

(Markos 14:10-11; Luka 22:3-6)

¹⁴ O sırada on iki havariden biri olan Yahuda İskariyot başrahiplere gitti. ¹⁵ Onlara, "Eğer İsa'yı size teslim edersem bana ne verirsiniz?" diye sordu. Ona otuz gümüş teklif ettiler. ¹⁶ Yahuda o andan itibaren İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fısıh yemeği

(Markos 14:12-26; Luka 22:7-23; Yuhanna 13:21-30; 1.Korintliler 11:23-25)

¹⁷ Mayasız Ekmek Bayramı'nın²⁰ birinci günü İsa'nın şakirtleri O'na gelip şöyle sordular: "Fısıh yemeğini nerede yemek istiyorsun? Nerede hazırlık yapalım?"

¹⁸ İsa onlara, "Şehre, tanıdığım o adamın evine gidin" dedi. "Ona şöyle deyin: 'Hoca diyor ki, zamanım yaklaştı. Fısıh Bayramı'nı şakirtlerimle birlikte senin evinde kutlayacağım.'"

¹⁹ Şakirtler İsa'nın dediğini yaptılar ve Fısıh yemeğini hazırladılar.

²⁰ Akşam olunca İsa on iki havarisiyle sofraya oturdu. ²¹ Yemek yerlerken İsa, "Size doğrusunu söyleyeyim, sizden biri bana ihanet edecek" dedi.

²² Bu söze çok üzüldüler. Sırayla her biri, "Efendimiz, yoksa beni mi demek istedin?" diye sordu.

²³ İsa şöyle cevap verdi: "Ekmeğini benimle birlikte sahana banan kişi bana ihanet edecek. ²⁴ İnsanoğlu, Tevrat'ta yazıldığı gibi, ölecek. Fakat İnsanoğlu'na ihanet edenin vay haline! O adam hiç doğmasaydı, kendisi için daha iyi olurdu."

²⁵ İsa'yı ele verecek olan Yahuda, "Hocam, yoksa beni mi demek istedin?" dedi.

İsa, "Söylediğin gibidir" diye cevap verdi.

20 26:17 Mayasız Ekmek Bayramı İsrail halkı ve ataları için önemli ve mukaddes bir hafta. Eski Ahit döneminde Fısıh Bayramı'ndan sonraki gün başlardı. Ancak Yeni Ahit (İncil) dönemine gelindiğinde, bu iki bayram birleşmişti. Yahudiler, bu bayramda evlerinden bütün küfleri temizler ve yedi gün boyunca sadece mayasız ekmek yerler.

²⁶ Yemek sırasında İsa eline ekmek aldı. Allah'a şükredip ekmeği böldü ve şakirtlerine verdi. "Alın, yiyin. Bu benim bedenimdir" dedi.

²⁷ Sonra kâseyi aldı, şükrettikten sonra onlara verdi. "Hepiniz bundan için; ²⁸ bu benim kanımdır, Allah'ın yeni ahdini başlatan kandır. Birçok insanın günahlarının affedilmesi için akıtılacaktır. ²⁹ Şunu iyi bilin, semavî Babam'ın hükümranlığında sizinle birlikte yenisini içeceğim güne kadar, asmanın ürününden bir daha içmeyeceğim" dedi.

³⁰ Sonra ilâhiler söylediler ve Zeytin Dağı'na doğru yola çıktılar.

Şakirtler İsa'yı terk ediyor

(Markos 14:27-31; Luka 22:31-34; Yuhanna 13:36-38)

³¹ Bu sırada İsa havarilere şöyle dedi: "Bu gece hepiniz beni terk edeceksiniz. Çünkü Tevrat'ta şöyle yazılmıştır:

'Çobanı vuracağım,
Koyunlar darmadağın olacak.'¹

³² "Fakat ben ölüp dirildikten sonra Celile'ye sizden önce varacağım."

³³ Petrus, "Herkes seni terk etse de ben asla terk etmem!" diye cevap verdi.

³⁴ İsa ona, "Emin ol, bu gece horoz ötmeden önce beni üç kez inkâr edeceksin" dedi.

³⁵ Petrus İsa'ya, "Seninle birlikte ölecek olsam bile seni inkâr etmem" diye cevap verdi.

Bütün şakirtler aynı şeyi söyledi.

İsa dua ediyor

(Markos 14:32-42; Luka 22:39-46)

³⁶ Daha sonra İsa şakirtleriyle birlikte Getsemani isimli bahçeye gitti. Onlara, "Siz burada oturun, ben şuracıkta dua edeceğim" dedi.

³⁷ Petrus'u ve Zebedi'nin iki oğlunu yanına aldı. Bu arada kederlenmeye başladı; derin ıstırap içindeydi. ³⁸ Sonra onlara, "Ölüm derecesinde kederliyim" dedi. "Burada kalın, benimle birlikte uyanık durun."

³⁹ Biraz uzaklaşıp yüzüstü yere kapandı, dua etmeye başladı. "Semavî Baba, eğer mümkünse çekeceğim acıları benden uzaklaştır. Fakat yine de benim değil, senin isteğin olsun" dedi. ⁴⁰ Şakirtlerinin yanına dönünce onları uyumuş buldu. Petrus'a, "Benimle bir saat uyanık kalamadınız mı?" dedi. ⁴¹ "Uyanık kalın, ayartılmamak için dua edin. Doğru olanı yapmaya isteklisiniz, fakat bedenleriniz zayıftır."

⁴² İsa tekrar uzaklaştı ve dua etti. "Semavî Baba, eğer bu acıları çekmem kaçınılmaz ise, senin isteğin olsun" dedi.

⁴³ Sonra geri döndü ve onları yine uyur buldu. Gözlerini açık tutamıyorlardı. ⁴⁴ Onları bu halde bırakıp tekrar yanlarından ayrıldı; üçüncü kez aynı sözlerle dua etti.

⁴⁵ Sonra şakirtlerinin yanına döndü. Onlara şöyle dedi: "Hâlâ uyuyup dinleniyor musunuz? İnsanoğlu'nun günahkârlara teslim edileceği zaman geldi. ⁴⁶ Kalkın, gidelim! İşte bana ihanet eden geldi!"

İsa tutuklanıyor

(Markos 14:43-50; Luka 22:47-53; Yuhanna 18:3-12)

⁴⁷ İsa daha konuşuyordu ki, on iki havariden biri olan Yahuda çıkageldi. Beraberinde başrahipler ve Yahudi ileri gelenleri tarafından gönderilmiş büyük bir kalabalık vardı. Elllerinde kılıç ve sopalarla gelmişlerdi. ⁴⁸ Hain Yahuda onlara bir işaret verecekti. "Kimi öpersem, İsa odur. O'nu yakalayın" demişti. ⁴⁹ Sonra dosdoğru İsa'nın yanına gitti; "Selam Hocam!" dedi ve O'nu öptü.

⁵⁰ İsa ona, "Arkadaş, yapmaya geldiğin işi yap!" dedi. Bundan sonra adamlar gelip İsa'yı yakaladı. ⁵¹ İsa'nın şakirtlerinden biri ani bir hareketle kılıcını çekti. Başrahabin hizmetkârının kulağını uçurdu.

⁵² İsa şakirdine, "Kılıcını yerine koy!" dedi. "Kılıç kullananlar kılıçla ölür. ⁵³ Semavî Babam'ı yardıma çağırabileceğimi bilmiyor musun? İstesem bana on iki tünden fazla melek gönderir. ⁵⁴ Fakat bunu yapsam, her şeyin böyle olması gerektiğini söyleyen mukaddes yazılar nasıl yerine gelecek?"

⁵⁵ Sonra İsa kalabalığa şöyle dedi: "Niçin beni kılıç ve sopalarla yakalamaya geldiniz? Ben haydut muyum? Her gün mabette oturup vaaz veriyordum, fakat beni yakalamaya kalkmadınız. ⁵⁶ Ancak bunların hepsi, peygamberlerin yazdıkları yerine gelsin diye oldu." O zaman bütün şakirtler İsa'yı terk edip kaçtı.

İsa Yüksek Meclis'in önünde

(Markos 14:53-65; Luka 22:54-55, 63-71; Yuhanna 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ İsa'yı yakaladılar, başrahip Kayafa'nın sarayına götürdüler. Din âlimleri ve ileri gelenler de orada toplanmıştı. ⁵⁸ Petrus, başrahabin sarayına kadar İsa'yı uzaktan takip etti. Avluya girdi ve neler olacağını görmek için nöbetçilerle birlikte oturdu.

⁵⁹ Başrahipler ve Yüksek Meclis üyeleri, İsa'ya ölüm cezası verebilmek için O'nu yalan yere suçlamaya çalışıyorlardı. ⁶⁰ Birçok yalancı şahit ortaya çıkmasına rağmen, cezayı gerektiren bir şey bulamadılar. Sonunda iki adam çıkageldi ⁶¹ ve şöyle ifade verdi: "Bu adam, 'Allah'ın mabedini yıkıp üç günde yeniden yaparım' dedi."

⁶² Başrahip ayağa kalktı. İsa'ya, "Cevap vermeyecek misin? Bu adamların sana karşı verdiği bu ifade ne anlama geliyor?" diye sordu. ⁶³ Fakat İsa sessiz kaldı. Sonra başrahip şöyle dedi: "Ebedî Allah'ın hakkı için bize söyle, Allah'ın semavî Oğlu Mesih sen misin?"

⁶⁴ İsa ona, "Söylediğin gibidir" dedi. "Ancak şunu da bilin, bundan sonra İnsanoğlu'nun kâdir Allah'ın sağında oturduğunu² ve bulutlar üzerinde geldiğini göreceksiniz."

⁶⁵ Bunu işiten başrahip hınçla elbisesini yırttı. "İşte Allah'a küfretti! Başka şahide ihtiyaç kalmadı. Ettiği küfrü kulaklarınızla işittiniz.

⁶⁶ Kararınız nedir?"

Meclis üyeleri, "Ölümü hak etti!" diye cevapladı.

⁶⁷ İsa'nın yüzüne tükürdüler. O'nu yumrukladılar. Bazıları O'nu tokatladı. ⁶⁸ "Ey Mesih, peygambersen bil bakalım, sana kim vurdu?" diyerek alay ettiler.

Petrus'un inkârı

(Markos 14:66-72; Luka 22:56-62; Yuhanna 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Bu arada Petrus dışarıda, avluda oturuyordu. Hizmetçi kızlardan biri ona yaklaştı, "Sen de Celileli İsa'yla birlikteydin" dedi.

⁷⁰ Fakat Petrus, herkesin önünde bunu inkâr etti. "Ne diyorsun, anlamıyorum" diye cevap verdi.

⁷¹ Sonra avlunun girişine gitti. Bir başka kadın onu gördü; oradakilere, "Bu adam Nasıralı İsa'yla birlikteydi" dedi.

⁷² Petrus bir kez daha inkâr etti. Yemin ederek, "O adamı tanımıyorum" dedi.

⁷³ Çevrede bekleyenler az sonra Petrus'a yaklaştı. "Gerçekten sen de onlardansın. Şiven seni ele veriyor" dediler.

⁷⁴ Petrus, kendi üzerine lânet okuyarak yemin etti. "Adamı tanımıyorum!" dedi. Tam o anda horoz öttü. ⁷⁵ Petrus, İsa'nın söylediklerini hatırladı. İsa, "Horoz ötmeden önce beni üç kez inkâr edeceksin" demişti. Petrus dışarı çıktı ve acı acı ağladı.

27

İsa Vali Pilatus'a götürülüyor

(Markos 15:1; Luka 23:1-2; Yuhanna 18:28-32)

¹ Sabah olunca bütün başrahipler ve halkın ileri gelenleri İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak konusunda anlaştılar. ² O'nu bağladılar, Vali Pilatus'a götürdüler.

³ İsa'ya ihanet eden Yahuda, O'nun mahkûm edildiğini görünce yaptıklarına pişman oldu. Otuz gümüşü başrahiplerle ileri gelenlere geri götürdü. ⁴ "Suçsuz bir adamı ele vererek günah işledim" dedi.

Onlarsa, "Bundan bize ne? Bunu baştan düşünseydin" diye cevap verdiler.

⁵ Yahuda, paraları mabedin içine attı. Gidip kendini astı.

2 **26:64 Allah'ın sağında oturmak** Allah katında en onurlu ve yetkili mevkide bulunmak.

⁶ Başrahipler paraları aldılar. "Bu para kan bedelidir. O yüzden mabedin hazinesine koymak şeriata aykırı olur" dediler. ⁷ Birbirlerine danıştıktan sonra bu parayla Çömlekçi Tarlası adıyla bilinen bir toprak satın aldılar. Burayı Kudüs'te ölen yabancılar için mezarlık yaptılar. ⁸ O tarlanın bugün "Kan Tarlası" diye anılmasının sebebi işte budur. ⁹ Böylece Allah'ın Yeremya Peygamber'in ağzından söylediği şu sözler yerine geldi:

"İsrailoğulları otuz gümüşü aldılar;
O'nun hayatına biçtikleri değer buydu.
¹⁰ Rab'bin bana bildirdiği gibi,
bu parayla Çömlekçi Tarlası'nı satın aldılar."³

¹¹ İsa, valinin önüne çıkarıldı. Vali, "Sen Yahudilerin Kralı mısın?" diye sordu.

İsa, "Söylediğin gibidir" diye cevap verdi.

¹² Başrahipler O'nu suçlayınca hiç cevap vermedi.

¹³ Pilatus O'na, "Seni ne kadar çok şeyle suçluyorlar! Duymuyor musun?" diye sordu.

¹⁴ Fakat İsa bu suçlamalara cevap vermedi. Bu hali valiyi şaşırttı.

¹⁵ Vali her yıl Fısıh Bayramı'nda halkın istediği bir mahkûmu serbest bırakmayı âdet edinmişti. ¹⁶ O günlerde Barabba adında ünlü bir mahkûm vardı. ¹⁷ Halk toplanınca Pilatus onlara sordu: "Sizin için hangisini serbest bırakayım? Barabba'yı mı, yoksa Mesih denilen İsa'yı mı?" ¹⁸ Pilatus, İsa'yı kıskançlıktan dolayı kendisine teslim ettiklerini biliyordu.

¹⁹ Pilatus hüküm kürsüsünde otururken karısı ona şöyle bir haber gönderdi: "O suçsuz adama dokunma. Bugün O'nunla ilgili bir rüya gördüm; rüyada çok sıkıntı çektim."

²⁰ Fakat başrahiplerle ileri gelenler Barabba'nın serbest bırakılmasını ve İsa'nın öldürülmesini istemeleri için halkı kışkırttı.

²¹ Vali onlara, "Hangisini serbest bırakmamı istiyorsunuz?" diye sordu.

Halk, "Barabba'yı!" diye cevap verdi.

²² Pilatus, "Peki, Mesih denen İsa'yı ne yapayım?" diye sordu.

Halk, "O'nu çarmıha ger!" diye bağırdı.

²³ Pilatus, "Neden? O ne suç işledi?" diye sordu.

Fakat onlar daha yüksek sesle, "O'nu çarmıha ger!" diye bağırdılar.

²⁴ Pilatus durumu değiştiremeyeceğini anladı. Daha kötüsü, halk ayaklanmak üzereydi. Pilatus su aldı ve kalabalığın önünde ellerini yıkayıp şöyle dedi: "Bu adamın kanından ben sorumlu değilim. Bu sizin meseleniz" dedi.

²⁵ Bütün halk, "O'nun kanından biz ve çocuklarımız sorumluyuz!" diye cevap verdi.

²⁶ Pilatus bunun ardından Barabba'yı serbest bıraktı. İsa'yı ise kırbaçlattı, çarmıha germeleri için askerlere teslim etti.

Askerler İsa'yı aşağılıyor

(Markos 15:16-20; Yuhanna 19:2-3)

²⁷ Askerler İsa'yı vali konağına götürdüler. Oradaki bütün askerleri O'nun başına topladılar. ²⁸ O'nu soyup üzerine kırmızı bir cüppe geçirdiler. ²⁹ Dikenli dallardan yaptıkları bir tacı başına taktılar. Sağ eline bir kamış tutturdular. Önünde eğilip O'nunla alay ettiler. "Yahudilerin Kralı, çok yaşa!" dediler. ³⁰ Üzerine tükürdüler, elinden kamışı alıp başına vurdular. ³¹ Onunla böyle alay ettikten sonra kırmızı cüppeyi üzerinden çıkardılar. Elbiselerini tekrar giydirip çarmıha germeye götürdüler.

İsa çarmıha geriliyor

(Markos 15:21-32; Luka 23:26-43; Yuhanna 19:17-27)

³² Yolda giderlerken Simun adında Kireneli bir adam gördüler. İsa'nın çarmıhını zorla ona taşıttılar. ³³ Golgota denen yere vardılar. Bu isim 'kafatası' anlamına gelir. ³⁴ İsa'ya içecek olarak ağır kesiciyle karışık şarap verdiler; fakat O bunu tadınca içmeyi reddetti.

³⁵ O'nu çarmıha gerdiler, kura çekip elbiselerini aralarında paylaştılar. ³⁶ Orada oturup yanında nöbet tuttular. ³⁷ Başının üzerine bir yafta astılar. Yaftada şu yazılıydı: "YAHUDİLERİN KRALI İSA ."

³⁸ İsa'yla birlikte, biri sağında öbürü solunda olmak üzere iki haydut çarmıha gerildi. ³⁹ Oradan geçenler İsa'ya hakaret ettiler. Başlarını sallayıp, ⁴⁰ "Hani mabedi yıkıp üç günde yeniden yapacaktın! Sen önce kendini kurtar! Eğer Allah'ın semavî Oğlu'ysan, çarmıhtan aşağı in!" dediler.

⁴¹ Aynı şekilde başrahipler, din âlimleri ve ileri gelenler O'nunla alay ettiler: ⁴² "Başkalarını kurtardı, fakat kendini kurtaramıyor! Hani İsrail'in Kralı'ydı? Çarmıhtan insin de O'na inanalım. ⁴³ Allah'a güvendi. Allah O'ndan razıysa O'nu kurtarsın bakalım. 'Allah'ın semavî Oğlu'yum' dememiş miydi?"

⁴⁴ İsa'yla birlikte çarmıha gerilen haydutlar da O'na aynı şekilde hakaret ettiler.

İsa'nın Ölümü

(Markos 15:33-41; Luka 23:44-49; Yuhanna 19:28-30)

⁴⁵ Öğlen vakti bütün ülkeyi üç saat boyunca karanlık kapladı. ⁴⁶ Saat üçe doğru İsa yüksek sesle bağırdı: "Eli, Eli, lema şevaktani?" ("Allahım, Allahım, beni neden terk ettin?" anlamına gelir).

⁴⁷ Bunu duyan bazıları, "İlyas'ı çağırıyor" dediler.

⁴⁸ Sonra içlerinden biri koşup bir sünger getirdi. Süngeri ucuz şaraba batırdı. Bir sopanın ucuna takıp İsa'ya içirmek istedi. ⁴⁹ Fakat diğerleri, "Dur bakalım, İlyas gelip O'nu kurtaracak mı?" dediler.

⁵⁰ İsa bir kez daha yüksek sesle bağırdı. Sonra ruhunu teslim etti.

⁵¹ Tam o anda mabetteki perde⁴ yukarıdan aşağıya yırtıldı, iki parçaya ayrıldı. Yer sarsıldı, kayalar yarıldı. ⁵² Mezarlar açıldı, ölmüş birçok evliya dirildi. ⁵³ İsa'nın dirilişinden sonra bunlar mezarlarından çıkıp Kudüs'e girdiler. Birçok insana göründüler.

⁵⁴ İsa'nın başında nöbet tutan yüzbaşı ve askerler, depreme ve diğer olaylara şahit olunca dehşete düştüler. "O gerçekten de Allah'ın semavî Oğlu'ydü" dediler.

⁵⁵ Pek çok kadın uzaktan olanları seyrediyordu. Bunlar, İsa'ya hizmet etmek için peşine takılıp ta Celile'den gelmişlerdi. ⁵⁶ Aralarında Mecdelli Meryem, Yakub'la Yusuf'un annesi Meryem ve Zebedi oğullarının annesi de vardı.

İsa'nın gömülmesi

(Markos 15:42-47; Luka 23:50-56; Yuhanna 19:38-42)

⁵⁷⁻⁵⁸ Aramatya şehrinden Yusuf adlı zengin bir adam vardı. Bu adam İsa'nın şakirtlerinden biriydi. Akşam olduğunda Pilatus'a gidip İsa'nın cesedini istedi. Pilatus cesedin ona verilmesini emretti. ⁵⁹ Yusuf cesedi aldı ve yeni keten bezle sardı. ⁶⁰ Cesedi kendine ait mezara koydu. Bu mezarı⁵ kayada yeni oyduymuştu. Sonra mezarın girişine büyük bir taş yuvarlayıp oradan ayrıldı. ⁶¹ Mecdelli Meryem ve diğer Meryem orada, mezarın karşısında oturuyordu.

⁶² Ertesi gün, yani Hazırlık Günü'nden⁶ sonra başrahipler ve Ferisiler toplanıp vali Pilatus'a gittiler. ⁶³ Pilatus'a, "Efendimiz" dediler, "O hilebaz hayattayken, 'Üçüncü gün ölümden dirileceğim' demişti. ⁶⁴ Bu yüzden emredin, üçüncü güne kadar mezar korumaya alınsın. Şakirtleri gelip cesedini çalmasınlar. Yoksa halka, 'İşte ölümden dirildi' derler. Son hile ilkinden beter olur."

⁶⁵ Pilatus onlara şöyle dedi: "Yanınıza muhafızları alın, gidin, mezarı istediğiniz gibi muhafaza altına alın." ⁶⁶ Gittiler, taşı mühürlediler, başına muhafızları diktiler. Böylece mezarı emniyet altına aldılar.

28

İsa'nın dirilişi

(Markos 16:1-10; Luka 24:1-12; Yuhanna 20:1-10)

¹ Şabat Günü'nden sonra, haftanın ilk günü, tan ağarırken Mecdelli Meryem ve öteki Meryem mezarı ziyarete gittiler.

4 **27:51 perde** Buluşma Çadırı'nda ve Kudüs'teki mabette iç taraftaki en mukaddes yeri ön odadan ayıran perde. Bu perde insanları Allah'ın huzurundan ayıran ruhani engeli temsil ederdi. İsa'nın ölümüyle perdenin yırtılması, semavî mabette Allah'ın huzuruna giden yolun artık açık olduğuna işaret ediyordu. Bkz. İbraniler 10:19,20.

5 **27:60 mezar** O dönemde Yahudiye bölgesinde yaşayan zenginler, kendilerine kayadan oyma mağara benzeri mezarlar yaptırırlardı.

6 **27:62 Hazırlık Günü** Perşembe günbatımında başlar, Cuma günbatımına kadar sürer. Bu süre içinde Şabat Günü için hazırlık yapılır. Tevrat'a göre Şabat Günü çalışmak yasaktı.

² O anda Rab'bin bir meleği semadan indi; yer şiddetle sarsıldı. Melek mezarın girişindeki taşı yana yuvarladı ve üzerine oturdu.
³ Görünüşü şimşek gibi parlaktı. Elbiseleri kar gibi bembeyazdı.
⁴ Nöbetçiler onu görünce korkudan titrediler, ölü gibi yere yıkıldılar.
⁵ Melek kadınlara şöyle dedi: "Korkmayın. Çarmıha gerilen İsa'yı aradığınızı biliyorum. ⁶ O burada değil. Önceden dediği gibi, ölümden dirildi. Gelin, yattığı yeri görün. ⁷ Sonra tez gidip şakirtlerine şöyle deyin: 'İsa ölümden dirildi, sizden önce Celile'ye gidiyor. O'nu orada göreceksiniz.' Söylediklerimi aklınızda tutun."
⁸ Kadınlar mezarı hemen terk etti. Hem korkuyorlardı, hem de büyük sevinç içindeydiler. Olanları şakirtlere anlatmak için koştular.
⁹ Birdenbire İsa karşlarına çıktı. Onlara, "Size selâmet olsun" dedi. Hemen O'nun yanına gelip ayaklarına sarıldılar; önünde secde ettiler.
¹⁰ İsa onlara şöyle dedi: "Korkmayın. Gidin, mümin kardeşlerime Celile'ye gitmelerini söyleyin. Beni orada görecekler."

Nöbetçiler haber getiriyor

¹¹ Kadınlar yoldayken bazı muhafızlar şehre gidip başrahiplere her şeyi anlattılar. ¹² Bunun üzerine başrahipler ileri gelenlerle buluştular, meseleyi tartıştıktan sonra muhafızlara bol para verdiler ¹³ ve onlara şöyle dediler: "İnsanlara şunu diyeceksiniz: 'Gece vakti biz uyurken İsa'nın şakirtleri gelip cesedini çaldılar.' ¹⁴ Eğer bu haber valinin kulağına giderse, biz onu yatıştırırız; sizi cezalandırmasına engel oluruz."
¹⁵ Muhafızlar parayı aldılar ve kendilerine telkin edileni yaptılar. Bu rivayet Yahudiler arasında yayıldı ve bugünlere kadar geldi.

İsa'nın şakirtlerine son emri

(Markos 16:14-18; Luka 24:36-49; Yuhanna 20:19-23; Havarilerin Faaliyetleri 1:6-8)

¹⁶ On bir havari Celile'de bir dağa çıktılar. İsa oraya gitmelerini emretmişti. ¹⁷ İsa'yı gördüklerinde önünde secde ettiler. Fakat bazı şakirtler hâlâ kuşku içindeydi. ¹⁸ İsa onlara yaklaşıp şöyle dedi: "Semada ve yeryüzünde bütün yetki bana verildi. ¹⁹ Gidin, bütün halkları şakirtlerim yapın. Onları semavî Baba, semavî Oğul ve Mukaddes Ruh'un adıyla vaftiz edin. ²⁰ Size emrettiğim her şeye itaat etmeyi onlara öğretin. Bakın, ben dünyanın sonuna kadar hep sizinle olacağım."